

DRET CIVIL CATALÀ ?

/ d r e t d e f a m í l i a /

DRET ISLÀMIC MARROQUÍ ?

Treball de recerca de batxillerat

Soukaina L'Hiba

2n batxillerat A

Tutor: Alexandre Ibars

Índex

Pàg.

• Introducció	1
- Tema	
- Objectius	
- Finalitat (perquè aquest tema)	
• Dret.....	2
- Què és?.....	2
- Tipus.....	3
- Fonts del dret.....	4
- Branques	4
• Dret civil.....	4
• Dret civil familiar.....	6
• Dret familiar islàmic.....	7
• Dret civil familiar català.....	35
• Diferències entre aquests dos drets.....	55
• Semblances entre aquests dos drets.....	60
• El dret depèn de la cultura i el país?.....	60
• És just que cada país tingui el seu propi dret?.....	61
• Què passaria si tots els països tinguessin el mateix dret?.....	62
• Què és just?.....	62
• El dret és just?.....	65
• Quin és el factor que fa que algú tingui més drets que algú altre?.....	65
• Qui posseeix millors drets en el dret civil català, perquè ?.....	67
• Qui posseeix millors drets en el dret familiar musulmà, perquè ?.....	68
• El dret ha d'intervenir en la nostra privadesa? De quina manera pot arribar a influir en nosaltres?.....	69
• Conclusió.....	70
• Referències documentals.....	74
• Annexos	

Introducció:

El meu treball de recerca tracta sobre el dret, en concret del Dret civil, ja que m'apassiona tot el que tingui a veure amb la justícia i, a més, un dels meus objectius és poder estudiar dret després d'acabar el batxillerat.

Per això vaig decidir fer el meu treball de recerca sobre aquest tema, per tal de poder saber-ne més i investigar noves coses que desconeixia sobre el dret. Al principi de tot no tenia clar sobre què treballar exactament, al principi de tot només tenia clar que volia fer-ho sobre dret, però no sabia en quina part centrar-me més ja que d'alguna manera m'interessava tot.

Més tard, vaig pensar en fer-ho sobre el dret internacional i així poder comparar dos casos de diferents països, és a dir, agafar un cas real que hagi succeït aquí i mirar com seria tractat en un altre lloc, per tal de poder veure si el dret varia molt depenent del país, cultura, etc. Però finalment, gràcies als consells del meu tutor, vaig decidir centrar-me més en una única part del dret i no en general, és a dir, comparar només el dret civil entre Catalunya i el Marroc; per tant, el meu treball tracta sobre la comparació del Dret civil català i el Dret civil islàmic al Marroc.

Vaig voler fer el treball sobre aquest tema perquè és el que més m'agrada, però també per curiositat, és a dir, fins ara he sentit que molta gent diu que el dret aquí és molt diferent que el dels altres llocs, i això passa perquè les lleis es fan segons la font que fan servir i per això segons la font, la religió, la cultura, el país, etc. hi ha uns tipus de lleis o uns altres.

El meu objectiu principal és poder veure les diferències que hi ha entre el Dret civil català i el Dret civil islàmic i també les coses que tenen en comú: veure d'on provenen, com s'utilitzen, etc., i així poder veure si les coses que es diuen sobre el Dret són certes o no.

Dret:

Què és:

El dret és un ordre jurídic que s'expressa mitjançant un conjunt de normes¹ que s'apliquen a la societat per regular la seva conducta i resoldre els conflictes. L'estudi del concepte del dret prové d'una branca anomenada filosofia del dret² i la paraula dret deriva del llatí "directum" que significa "el que està conforme a la regla, a la llei, a la norma" o, com expressa Villoro Toranzo³, "el que no es desvia ni a un costat ni a cap altre."

Tipus :

El dret **objectiu** es pot definir com:

- El conjunt de regles que regeixen la convivència dels homes en societat.
- Norma o conjunt de normes que d'una banda atorguen drets o facultats i per l'altra, correlativament, estableixen o imposen obligacions.
- Conjunt de normes que regulen la conducta dels homes, amb l'objecte d'establir un ordenament just de convivència humana.

El dret **subjectiu** es pot dir que és:

- La facultat que té un subjecte per executar determinada conducta o abstenir-se d'ella o per exigir d'un altre subjecte al compliment del seu deure.

¹ Una norma és una regla que ha de ser respectada i que permet ajustar certes conductes o activitats. En l'àmbit del dret, una norma és un precepte jurídic.

² La filosofia del dret és una branca de la Filosofia que estudia els fonaments filosòfics que regeixen la creació i aplicació del dret. És tota aproximació al fet jurídic, l'acostament a un fenomen que ha acompanyat a la humanitat des de la seva aparició, ja que la llei i el dret constitueixen una constant històrica que ha incidit d'una manera general i constant en les gents i en els models socials i polítics.

³ És un filòsof, investigador, catedràtic, diplomàtic i acadèmic mexicà

- La facultat, la potestat o autorització que conforme a la norma jurídica té un subjecte enfront d'un altre o altres subjectes, ja sigui per desenvolupar la seva pròpia activitat o determinar la d'aquells.

Les fonts del dret:

Les fonts del dret son els actes o fets passats pels quals hi ha l'acció, modificació o extinció de normes jurídiques. Les fonts més importants són:

- La Constitució⁴. En alguns països, la constitució pot ser no escrita, com passa en alguns sistemes de dret anglosaxó.
- La Llei⁵ en sentit ampli, que abasta totes les normes de rang legal emanades tant del poder legislatiu com del poder executiu.
- El Costum⁶. La nota distintiva fonamental entre llei i costum es troba en el seu origen o procedència ja que la llei procedeix del poder legislatiu que la pròpia societat estableix mentre el costum ho fa de la mateixa societat que, mitjançant l'observació continuada d'una conducta, acaba per imposar-la com precepte. Encara així, aquesta no és una font del dret, però es prenen els fonaments d'aquesta. No obstant l'anterior, en alguns ordenaments pot ser font supletòria de la llei, com ocorre en l'ordenament espanyol.
- Els Principis generals del dret i la jurisprudència⁷, que complementen i serveixen per a interpretar les normes que han de ser aplicades. Són fonts que en la pràctica tenen molta importància.
- La religió
- Etc.

⁴ Una constitució és un conjunt de principis fonamentals o preceptes establerts segons els quals un estat o una altra organització es governa.

⁵ Regla d'acció imposada per una autoritat superior.

⁶ Norma jurídica creada per l'ús.

⁷ Normes de judici que supleixen les omissions o les llacunes de la llei i es fonamenten en les pràctiques seguides en casos iguals o anàlegs.

Les branques del dret :

Les branques del dret són conjunts de normes que es refereixen a diferents sectors de la nostra vida, tenen disciplines comunes i són estudiades per una ciència jurídica com la del dret internacional o el dret penal. Aquestes branques són:

- Dret públic
- Dret privat
- Dret internacional
- Dret administratiu
- Dret penal
- Dret processal
- Dret civil
- Dret comercial o mercantil
- Dret laboral
- Dret hipotecari
- Dret marítim
- Dret financer

El dret civil:

El dret civil és el que més m'interessa dins les branques del dret, ja que és el que engloba el conjunt de normes jurídiques i principis que regulen les relacions personals o patrimonials entre persones privades, tant físiques⁸ com jurídiques⁹, de caràcter privat¹⁰ i públic¹¹. És a dir, aquest tipus de dret fa referència a un conjunt de normes i principis que regulen les

⁸ Fa referència a persones d'existència visible, d'existència real, naturals o qualsevol ésser humà.

⁹ Són les corporacions, associacions i fundacions.

¹⁰ Conjunt de normes que regulen les relacions jurídiques privades entre els ciutadans (particulars o col·lectius), i l'Estat però no hi actua com a forma amb poder.

¹¹ conjunt de branques del Dret caracteritzades pel fet de què hi intervé l'Estat com a entitat dotada de poder, i es refereix al conjunt de normes que regulen les relacions jurídiques entre un particular i l'Estat o bé de l'Estat amb si mateix.

relacions més generals i quotidianes de la vida de les persones, considerant les persones.

Catalunya té, històricament, un dret civil propi. Dins d'aquesta branca de dret hi podem trobar sis llibres, i en cada un d'aquests llibre hi podem trobar un tipus de dret Civil diferent. Els tipus de dret civil català són:

- El dret de les persones, els elements que determinen les condicions de cada individu en la seua relació jurídica amb els altres (domicili, nacionalitat, etc.).
- El dret de les obligacions i els contractes, que regula els fets jurídics, actes i negocis jurídics, i les seues conseqüències i efectes vinculants.
- El dret de coses o de béns (relació entre individus i béns)
- Normes de responsabilitat civil.
- El dret de família que regula les conseqüències jurídiques de la relacions de família, provinents del matrimoni i del parentiu.
- El dret de successió o successori, (la defunció d'un individu i la transmissió dels seus béns i drets a tercers)

Aquesta branca del dret pot ser de tres tipus:

- Dret civil com a dret privat: aquell que regula les relacions entre les persones.
- Dret civil com a dret comú: fa referència a un dret que s'aplica a la generalitat dels casos o aplicable en oposició a un dret propi¹².
- Dret civil com a dret general: És aquell que conté normes que regulen les relacions jurídiques privades aplicables a tots els individus independentment de factors com a nacionalitat, professió, religió, etc.

Tal com he esmentat, dins d'aquesta branca de dret hi ha l'anomenat dret de família, que és aquell sobre el qual tracta el meu treball de recerca. Aquest dret no és igual en tots els països, per això jo el meu treball tractarà el de dos llocs: el dret de família a Catalunya i el dret de família al Marroc.

¹² Dret d'aplicació particular o especial

En aquest quadre s'introdueix el dret família en general, sense atendre a les particularitats de cap lloc en concret, sinó només a què consisteix i quins temes sol tractar.

El dret familiar:

El dret familiar					
Què és?	El Dret de família o Dret familiar és el conjunt de normes i institucions jurídiques que regulen les relacions personals i patrimonials dels membres que integren la família, entre si i respecte de tercers.				
Característiques	Té un contingut moral o ètic	Regula situacions o estats personals	Té un fort predomini de l'interès social sobre l'individual		
Els efectes que estudia	El matrimoni i els seus efectes	La filiació i l'adopció	Les guardes (l'interès pel menor)	Estat civil	Dret d'aliments

1. El matrimoni i els seus efectes
 - Les esposalles (promesa de matrimoni mútuament acceptada)
 - Els règims patrimonials (els interessos econòmics)
 - Les formes de trencar una relació matrimonial (segons cada país hi ha diferents tipus, com per exemple la separació, el repudi, etc.)
2. La filiació (dret jurídic que existeix entre dues persones on una és descendent de l'altra, sigui per un fet natural o per un acte jurídic) i l'adopció (vinde de parentiu entre dues persones) i els seus efectes
 - Pàtria potestat (poder dels pares o ascendents sobre els seus fills descendents.)

- Autoritat parental (efecte personal de la filiació, que consisteix en el fet d'exercir conjuntament la mare i el pare autoritat sobre el fill)
- 3. Guardes (l'interès pel menor)
 - La tutela (la guarda de la persona i els seus béns)
 - Curatela (sistema de protecció i guarda de les persones)
- 4. Estat civil (situació de les persones i les seves relacions de família: matrimoni, parentiu, etc.)
- 5. Dret d'aliments

Aquesta breu explicació preliminar del dret, les seves fonts, les característiques, etc., ens facilitarà comprendre millor els dos drets familiars objecte d'aquest estudi, és a dir, el del Marroc i el català, i els podrem comparar per tal de poder veure les diferències i semblances i a què són degudes.

El dret familiar del Marroc:

El fet que el Marroc sigui un país amb l'islam com a religió majoritària fa que el dret estigui inspirat en ella, és a dir, des de fa anys, el dret d'aquest país s'ha centrat pràcticament en aquesta religió, ja que la major part de la població i els dirigents pensaven que Déu ho és tot, i tot el que ell dicta és el que s'ha de fer ja que es considera que és el més just.

Amb això ens podem preguntar que si el dret està inspirat en la religió i aquesta es considera la més justa, llavors perquè hi ha qui diu que al Marroc no hi ha justícia?

Això només ho podem entendre si tornem anys enrere i ens endinsem dins el paper de la dona al llarg de la història, en quant la dona no tenia cap importància. Fa molt anys, no només en el Marroc, sinó en molts els països, se sap que la dona tenia poc valor, és a dir, no tenia gairebé drets ja que amb la mentalitat que tenien aleshores pensaven que les dones només servien per a criar fills, encarregar-se de la casa i fer tot el que mani el marit; però aquesta situació i aquesta mentalitat van anar canviant al llarg del anys.

A partir del segle XVIII va començar el feminisme i, a més, a causa d'aquest canvi de mentalitat, les dones també van començar a revolucionar-se i a

reclamar els seus drets ja que sabien perfectament que eren menyspreades i per això mateix Simone de Beauvoir¹³ va escriure una anàlisi de la situació de les dones.

Malgrat totes les reivindicacions, queixes, etc., no van aconseguir gaires drets, sinó només algunes millores, és a dir, després de tot això, les dones seguien sent tractades amb inferioritat.

Com es pot veure, els homes són els que més drets tenien, i els que més manaven i, a causa d'això, en el dret del Marroc els homes tenen més drets que les dones. Les dones tenien menys drets i només podien treballar a casa, no podien tenir algun ofici valorat i, per això, a l'hora de fer el dret només es van reunir homes, sense cap dona que donés la seva opinió i el seu punt de vista.

El dret del Marroc, l'anomenat Mudawana, és un estatut que va ser redactat per un grup de juristes musulmans, sense la presència de cap dona. Aquest està inspirat en una escola islàmica sunnita moderada, i està caracteritzat per una certa injustícia referent a les dones a causa de la seva manca participació, i el seu poc valor.

La Mudawana juntament amb Al Muwatta, van ser escrites per Malik ibn Anas¹⁴, i van ser un recull de les idees més importants d'un document d'interpretacions de Mahoma escrites per un imam.

El dret familiar musulmà no ha estat sempre el mateix ja que al llarg dels anys, gràcies als nous coneixements, s'han anat canviant i modificant algunes normes per tal que hi hagi més justícia, i per això es pot dir que el dret actual evolucionat molt respecte al de fa uns anys.

Anteriorment, com ja vaig esmentar abans, hi havia molta injustícia i desigualtat de gènere a causa de la societat i la mentalitat que tenien aleshores, però quan la gent començava a fer cas a la religió de l'islam, van anant transformant molts aspectes del dret segons la religió, és a dir, van actualitzar i refer les

¹³ Va ser una novel·lista, filòsofa existencialista, professora i feminista francesa.

¹⁴ Fundador de l'escola Maliki de l'Islam Sunnista.

normes utilitzant com a font la religió majoritària, i per això podem dir que per als musulmans, aquesta mena de dret és molt just.

Encara avui en dia, hi ha molta gent que pensa que AL-Mudawana és un llibre injust, i per això podem trobar molts llibres, documents, etc., on es critica aquesta religió i tot el que hi tenia a veure. Un exemple d'això és el llibre de Tamara Sonn¹⁵, on el critica com a promotor de la violència i la iniquitat cap a la dona sota la llei Islàmica.

Abans que existeixi el dret actual, el codi va experimentar molts canvis fonamentals en les regles de família, com per exemple perquè s'acordi un divorci, els dos conjugues han d'acudir a la cort secular i així demostrar la seva afirmació, o també l'augment de l'edat del major, és a dir, anteriorment era de quinze en canvi actualment és de divuit anys, igual que en la majoria dels altres països, i podem dir que aquesta Mudawana també garanteix major poder a la dona, ja que cada vegada hi havia millores en aquesta qüestió i es buscava més igualtat de gènere.

Al-Mudawana va ser revisada pel Parlament marroquí i el rei Mohammed VI, líder religiós suprem i cap d'estat, li va donar el consentiment real després d'haver fet un discurs amb totes les mesures que ha de tenir aquest codi per tal que triomfi, i algunes reformes essencials.

Mesures que es van canviar amb la creació de Al-Mudawana	
Abans	Després
Les dones només tenien dret a	Volia la igualtat dels dos sexes, per

¹⁵ professora de religió i humanitats en el Col·legi de William i Mary

treballar a casa, i no podien col·laborar en res més.	això els dos tenien els mateixos drets de poder treballar.
No demanaven el consentiment de la dona abans del matrimoni, sinó que moltes vegades era obligada a casar-se.	Les dones tenen el dret de decidir si casar-se o no, i ningú la pot obligar tal i com està enunciat en l'Acorà.
Les dones no tenien edat mínima per contraure matrimoni.	Tant els homes com les dones tenen una edat mínima per poder casar-se.
No hi havia el nombre màxim de dones que pot tenir un home.	S'ha posat com a màxim el poder casar-se amb quatre dones, i han de ser tractades amb igualtat.
La dona no tenia dret a opinar dins d'un matrimoni, i no podia posar cap condició.	La dona pot pactar i posar una sèrie de normes i condicions que ha de seguir el marit abans de contraure el matrimoni, com per exemple pot posar com a dret propi que el marit no es casi amb altres dones (però normalment no posen condicions)
Els musulmans que estan en altres països no es podien casar allà, per això tenien que tornar al país natal.	Hi ha més facilitat per contraure matrimoni dels musulmans residents en països estrangers, simplificant-ne el procediment.
Es feia servir molt el repudi, i el divorci era un cas poc pràctic.	S'intenta anul·lar el repudi, i els jutges intenten que cap cònjuge arribi a repudiar la seva dona, ja que és el fet més abominable per a Déu.
Només els homes tenien dret a demanar el divorci.	Tant els homes com les dones poden demanar la ruptura del matrimoni, és a dir, el divorci.

Tal com es pot veure, les noves mesures són per aconseguir la justícia. La majoria són a favor de la dona per tal d'aconseguir la igualtat de gènere, i també són per la millora de la vida i de drets de la dona, ja que fins ara era ella

qui menys drets tenia. Però amb aquestes mesures, la dona té actualment més o menys els mateixos drets que ha tingut l'home fins ara; com que la religió és l'islam, han de donar valor al sexe femení, i el rei també ho va confirmar en el seu discurs dient “*qui les menysprea és menyspreable*”.

En conclusió, podem dir que la Mudawana és l'estatut personal que en 1958 va regular les relacions de família, a partir de la Llei de l'Alcorà¹⁶, la Sunna¹⁷ i el Ijtihad¹⁸. El que podem destacar dins l'estatut jurídic marroquí és que en la família dominava el sistema patriarcal en el qual la dona jugava un paper secundari, i a més en totes les injustícies viscudes al llarg d'aquests anys, les víctimes directes eren les dones i els nens, i així va crear lluites per la millora i per aconseguir la justícia. A causa d'això, actualment el seu context es basa en la igualtat de l'home i la dona en la seva relació de parella, que assumeixen la responsabilitat conjunta de les decisions familiars.

Al-Mudawana actual està formada per sis parts, cadascuna d'elles anomenada "llibre"; i aquests són:

- Llibre I: El matrimoni.
- Llibre II: La dissolució del matrimoni i els efectes que comporta.
- Llibre III: La descendència i els efectes que comporta.
- Llibre IV: La capacitat i la representació legal.
- Llibre V: El testament. Llibre VI: La successió.

¹⁶ Llibre sagrat de l'islam.

¹⁷ La tradició del profeta.

¹⁸ Interpretació dels texts de l'islam.

El dret familiar català:

El dret familiar català no prové de les mateixes fonts que el dret musulmà i per això podem dir que són molt diferents.

El dret català va començar gràcies a *Líber Ludiciorum*¹⁹, inspirat en el dret romà que hi havia als territoris de la Península ibèrica en el S. VII, i també es fonamenta en els drets històrics²⁰ que l'actual Catalunya va tenir en els temps de la Corona d'Aragó.

A Catalunya també hi havia molta diferència entre l'home i la dona, és a dir, aquí també trobem que la dona era tractada d'una manera molt pitjor que l'home i, com ja he explicat abans, la dona només servia per a fer feines de casa, criar el fills, fer el que mana el marit, etc., però, malgrat això, el dret de Catalunya actual sí que afavoreix les dones i les tracta amb igualtat davant la figura de l'home, i això és perquè el dret català no segueix cap religió de manera explícita i, a més, encara que anteriorment les dones no podien participar en la creació del dret, fa uns anys la dona catalana va aconseguir augmentar les seves possibilitats en el món del treball, i gràcies a reivindicacions, vagues, queixes, etc., va aconseguir tenir més llibertat i dret al treball. Per això mateix, com que va aconseguir treballar, va poder intervenir en a modificació del dret de Catalunya.

Catalunya va aconseguir tenir el seu dret propi cap a mitjans del segle XIII, i no es va considerar la seva redacció definitiva fins al segle XV, quan es va iniciar el moviment compilador català.

Segons el director de la Comissió de Codificació de Catalunya²¹, el dret Català és un dels més avançats d'Europa, i amb això es pot veure que la gent confirma que aquest dret és un dels més justs, i el que més benestar dona als ciutadans. També diu que el dret Català conserva les coses més importants i

¹⁹ El Codi de Recesvint, que va ser una compilació de lleis feta en temps del rei Recesvint.

²⁰ Són uns drets recollits a la disposició addicional primera de la Constitució espanyola de 1978

²¹ És l'òrgan col·legiat que té atribuïda la funció de l'elaboració de les propostes de revisió, actualització i desenvolupament del dret privat de Catalunya, en especial el dret civil. És responsable, en matèria de dret privat, de fer el seguiment del desenvolupament de l'ordenament jurídic català i de l'estudi de les diverses branques.

tradicionals del dret antic, però també inclou noves mesures per millorar la qualitat de vida, “S’han conservat, degudament actualitzades, aquelles institucions tradicionals que es considera que són útils als ciutadans però no hem dubtat a incorporar noves figures del dret europeu”, i insisteix que el dret civil ha de ser útil per als juristes i eficaç per a les persones “per resoldre les relacions jurídiques i de la societat actual”.

Actualment, el codi civil català està format per sis llibres i cada un d’aquests llibres està format per títols, capítols i seccions. El dret civil de família es troba en el segon llibre, dins del títol III, i aquest tipus de dret s’utilitza quan en una família hi ha problemes de convivència, malestars, etc., i els cònjuges (persones que estan involucrades en el cas) podran ser separats o divorciats (això ho decideixen ells), i seran tractats de manera justa per tal que cada un tingui el que es mereixi, tenint en compte la seva situació econòmica, social, cultural, familiar, etc.

Un cas de divorci o separació, normalment es fa amb l’assistència d’uns advocats, i les mesures que s’han de complir les pacten entre ells amb l’ajuda dels advocats.

A Catalunya, el CCat²² és el que decideix quines són les mesures definitives ja siguin acordades pels cònjuges o decidides per l’autoritat, i obliga al seu compliment a partir de la sentència que es decreti segons si és una separació, nul·litat o divorci.

Abans que hi hagin les mesures definitives, hi han altres que són provisionals, és a dir, són mesures que s’apliquen als cònjuges en el mateix moment que es presenta la demanda, encara que no s’hagi resolt resolt, i dins d’aquestes mesures, també hi han d’altres que s’utilitzen encara que no s’hagi presentat la demanda, però això només passa en casos molt concrets, com per exemple, quan hi ha maltracte de gènere, problemes molt greus o impossibilitat de convivència amb algun dels cònjuges.

²² codi civil de Catalunya

Aquestes mesures, és aconsellable establir-les per tal que sigui bona la convivència dels dos cònjuges i dels fills, i són utilitzades només fins que es presenti la demanda i es facin noves mesures que serien les anomenades provisionals.

Aquestes mesures provisionalíssimes, són utilitzades en casos com per exemple, quan una parella decideix separar-se, abans que es presenti la demanda, pot ser que entre ells ja tinguin parlats i acordats alguns conceptes com per exemple amb qui es quedaran els fills, qui es quedarà amb la casa, el temps de visita, etc., i per això aquestes mesures són utilitzades, és a dir, tenen sentit fins que es presentin o es demanin posteriorment noves mesures, que serien les provisionals, i tenen més importància fins que es presentin les mesures definitives.

En conclusió podem dir que el dret civil familiar és l'encarregat de gestionar tot el que tingui a veure amb la família per tal que hi hagi justícia i igualtat entre totes les persones, i d'aquesta manera disminueixen els problemes dins d'una societat.

Les característiques més generals del dret de família :

Tant el dret familiar marroquí (La Mudawana), com el dret familiar català (El dret Civil familiar), ens parlen de molts temes que tenen a veure amb la formació d'una família, però jo només tractaré els que em semblen més importants, i els que més ens facilitaran entendre aquests dos drets.

Aquests punts són :

- a) Condicions per tal de poder contraure un matrimoni.
- b) Les maneres de la separació d'un matrimoni.
- c) La tutela matrimonial.
- d) La poligàmia.
- e) Els drets del marit, i els de la dona.
- f) Qui té més responsabilitat dels fills.
- g) Qui té la tutela dels fills després de la separació.
- h) Les responsabilitats i obligacions dels pares després de la separació.

Per poder entendre millor aquests punts i saber diferenciar bé entre els dos drets, seguiré l'exemple d'un matrimoni mitjançant un cas que he inventat. Explicaré tots els punts esmentats anteriorment, seguint les pautes del dret; d'una banda el dret del Marroc i de l'altra explicaré el mateix cas amb les condicions i mesures del dret civil català, D'aquesta manera podrem observar i entendre millor les diferències, i també algunes similituds, i podrem comparar els dos drets per intentar esbrinar quin d'aquests dos drets, el dret musulmà i el dret civil català, s'acosta més a la nostra idea de justícia..

Explicació del cas al Marroc:

Walid, un noi de 27 anys i amb nacionalitat marroquina, es vol casar amb Aicha, una noia de 17 anys.

Per començar, la diferència d'edat és molt gran i la noia encara es considera menor d'edat per contraure matrimoni; malgrat això, al Marroc només fa falta l'afirmació dels pares per tal que les noies es puguin casar encara que siguin menors.

Aicha, al principi de tot no l'accepta ja que ella estima una altre persona, un noi català que es diu Marc, però els pares de l'Aixa la volen casar amb en Walid ja que ell sí que és musulmà; en canvi, en Marc no ho és.

Els pares de la protagonista no permeten la seva relació d'amor amb en Marc, però sí que volen una relació obligada amb en Walid només per una raó, que és la religió.

Tant el dret, com la societat marroquina, no permeten cap relació entre una noia musulmana amb un no musulmà, és a dir, la unió entre una noia musulmana i un noi no musulmà és prohibida, i en cas que es mantingui aquesta relació, els pares de la noia tenen dret a fer-la fora de casa, i la societat té dret a dir que ella no es considera Marroquina, sinó només Kafira²³.

Aicha no té cap altre remei que acceptar en Walid, per això demana als seus pares si pots sortir amb ell algun dia per tal de poder saber més coses d'ell abans de casar-se. Però els seus pares no permeten això fins després de fer el compromís, i només li permeten anar a parlar amb ell amb la companyia del seu germà gran.

La noia no té dret a escollir el marit, sinó que només el noi escull la dona, per això l'Aicha només podia acceptar en Walid, o esperar fins que se li presenti un altre noi que es vulgui casar amb ella.

A més d'això, la noia no té dret a parlar a soles amb un noi; per això el seu pare només va permetre la seva trobada després del compromís, amb la condició d'anar amb el seu germà gran. Això és degut a que la dona no pot sortir amb un noi que no tingui alguna relació legal amb ella, o algú de la seva família, ja que a l'islam no és permès entre un noi i una noia trobar-se o mantenir una

²³ Kafira és la paraula que designa a una persona mala, que fa coses prohibides a l'islam, és a dir, una persona que no té dret a viure dins de la societat dels musulmans ja que es diu que segueix al diable en vers a Déu.

relació que no sigui matrimonial o familiar i, com ja he dit abans, el dret del Marroc està inspirat en l'islam, i per això mateix si troben que algú fa alguna cosa il·lícita el poden portar a la presó i a més que sigui una cosa il·lícita, està molt mal vista dins la societat.

També podem dir que a la protagonista només se li és permès veure al seu suposat futur marit, si va acompanyada del seu germà, i això és degut que la noia sempre ha d'anar acompanyada d'un Walii²⁴, que no només pot ser un germà gran, sinó qualsevol home de la família, el qual té la mateixa sang que ella.

Tot aquestes característiques són pròpies del drets de la dona Marroquina, però això no vol dir que es facin servir a peu de lletra: amb pas del temps, les famílies del Marroc han anat perdent alguns costums i algunes coses de l'islam. Per això, actualment, hi ha famílies que accepten que la noia tingui alguna relació amb un noi sense que sigui legal, o també anar a veure al noi sense cap Walii, i més o menys, actualment no és que es permeti aquesta mena de relacions dins del dret islàmic, sinó que té una pena inferior que la de fa anys.

Arriba el dia de la trobada, així que l'Aicha, acompanyada del seu germà gran, van a veure en Walid. Durant aquesta hora, Aicha intenta saber més coses sobre la vida d'en Walid, i aquí s'assabenta que aquest estava casat amb una altra noia que era jueva, però es van separar fa uns 3 anys per conflictes familiars

Walid estava casat amb una noia jueva, dins la Mudawana (el dret familiar islàmic), tal com ja he dit abans, una musulmana no es pot casar amb un no musulmà; en canvi, un musulmà sí que es pot casar amb una no musulmana, és a dir, es pot casar amb una jueva, cristiana, etc., excepte amb una atea (que no creu en res).

Segons una entrevista feta a en Mohamed Rachid Zawia, advocat familiar marroquí, el fet que l'home es pugui casar amb una no musulmana i, en canvi,

²⁴ Persona amb una sèrie de drets sobre algú del sexe femení, és a dir, algú que pot ser pare, germà, avi, tiet, etc., i que comparteix una relació de sang o matrimonial amb una noia, que pot ser mare, filla, muller, etc.

la dona no, és degut a que des de fa anys es pensava, i es continua pensant, que la dona no té les mateixes capacitats que l'home, és a dir, si un home es casa amb una dona no musulmana, ja sigui de qualsevol religió, ell té suficient personalitat i poder per tal de seguir sent musulmà, és a dir, no canviar la seva religió per ella, i fins i tot pot arribar a fer que ella canviï de religió i ser musulmana per i gràcies a ell. En canvi, es pensa que una dona musulmana, si arriba a casar-se amb un no musulmà, no té prou capacitat per fer que ell sigui de la seva religió, i hi ha molta facilitat que ella passi de ser musulmana, a una altra religió (la del marit).

Aquest advocat també diu que el fet que a l'home li és permès casar-se amb qualsevol dona, excepte si és atea, i això és degut a que una dona que creu en Déu, encara sent d'una altra religió podrà canviar i ser musulmana, ja que en aquesta religió també es creu en Déu. Una atea, en canvi, és a dir, que no creu en res i pensa que Déu no existeix, hi ha molta dificultat de que cregui en l'islam i que Déu existeix.

Per això afirma que encara que el dret del Marroc, des del punt de vista exterior ens sembli que és injust, al entendre les raons del perquè és així, segur que canviem d'opinió o com a mínim canviarem la forma de pensar sobre aquest dret.

Seguim amb la història:

Aicha accepta el matrimoni amb en Walid, i decideixen firmar els papers del casament, anomenats akd azawaj²⁵, i fer la festa just després ja que Walid no vol esperar més i vol formar una família el més aviat possible, encara que no tinguin suficients coneixements l'un sobre l'altra.

Abans de firmar els papers, els pares de la noia han de donar el seu consentiment sobre que accepten aquest matrimoni, encara que el noi no té la necessitat que els seus pares ho acceptin. D'aquesta manera fan el akd azawaj, i li dona el dot²⁶.

²⁵ Documents que afirmen un matrimoni.

²⁶ Allò que ofereix el marit a la muller en senyal del seu desig de contraure matrimoni i de crear una família estable, i de posar els fonaments de l'amor i la convivència entre els dos conjugues.

Aban; que dos es casin, necessiten el consentiment dels pares de la dona per tal de demostrar que ells estan d'acord amb aquest matrimoni, en canvi, l'home no ha de tenir el consentiment dels seus pares ja que es considera que és capaç de prendre les seves pròpies decisions, al contrari de la dona, que es creu que es pot equivocar fàcilment a l'hora de triar alguna cosa i per això els seus pares, els seus tutors legals, són els únics capaços de veure si aquella cosa és bona per a ella o no.

El notari (adoul), abans de declarar aquest matrimoni com a acceptat, ha de mirar si no hi ha res que l'impedeixi i si segueixen totes les condicions, és a dir, ha de veure si no tenen cap dels impediments del matrimoni que poden ser de dos tipus:

-Impediments perpetus:

-A causa de la consanguinitat.

-Per parentiu per aliança o afinitat, és a dir, l'home no es pot casar amb els ascendents de les seves mullers, amb els descendents en tots els graus de les seves mullers a condició que s'hagi consumat el matrimoni amb la mare i amb les mullers dels descendents.

-En cas de parentiu per lactància.

-Impediments temporals:

-El matrimoni simultani amb dues germanes, o amb una dona i la seva tia materna o paterna, ja sigui per parentiu o alletament.

-Estar casat amb més dones del nombre permès per la llei²⁷.

-Haver repudiat successivament tres vegades a la dona.

-El matrimoni de la musulmana amb un no musulmà, i del musulmà amb una no musulmana, jueva o cristiana.

²⁷ La llei diu que l'home musulmà pot estar casat amb quatre dones.

-El matrimoni amb una dona casada o en període de continència.

Més endavant, després de la confirmació dels pares d'aquest matrimoni, els notaris diuen quin ha de ser el dot que ha de donar el marit a la noia, tenint en compte la situació social dels dos. Aquesta dot només es paga després del termini acordat al principi de tot i, en cas que hi hagi un divorci, la muller tindrà dret a la meitat del dot.

Aicha i Walid aconsegueixen casar-se i porten una vida matrimonial bona amb dos fills, però després de cinc anys, Walid decideix casar-se amb Fàtima, ja que creu que ella és el seu gran amor, i que ha estat un error casar-se amb Aicha. Walid parla amb la seva muller i li diu el que ell pensa realment, però no li demana la seva opinió ja que creu que no és necessària i just després va a casa dels seus pares per comunicar-los la notícia i dir-los que vagin a casa de Fàtima per demanar la seva mà.

La Mudawana, tal com ja he comentat anteriorment, està dividida en sis parts anomenades "llibre". Just en el primer ens parla sobre el matrimoni, dient que és un contracte legal mitjançant el qual un home i una dona s'uneixen en nom de la vida conjugal comú i duradora. Té com a finalitat viure en fidelitat, la honestat i el desig de procreació per a la fundació, sobre bases estables i sota la direcció del marit, d'una llar que permeti als esposos fer front a les seves obligacions recíproques amb seguretat, pau, afecte i respecte mutu.

Tal com diu clarament, "sota la direcció del marit", es refereix a que la dona no ha de fer front al seu marit, sinó només obeir-lo, i per tal que entre ells hi hagi una vida mínimament bona la dona ha de fer el que ell diu sense donar-li cap impediment, però això no vol dir que en totes les famílies marroquines el marit és qui mana a la dona, ja que al llarg dels anys, això ha anat canviant, i actualment si hi ha amor entre la parella, el marit sempre demana la opinió de la dona, i no demana que ella faci tot el que ell diu i mana.

Això és degut a les mateixes raons que vaig explicar anteriorment, és a dir, per a la majoria dels marroquins això no es considera una injustícia ja que representa que l'home té molta capacitat per pensar adequadament i per això poder tenir les seves pròpies decisions sense tenir la necessitat de demanar

cap opinió, en canvi, les dones, després de deixar de viure a casa dels seus pares, passen a ser responsabilitat del seu marit.

Això no es considera cap injustícia ja que com que la dona passa a ser responsabilitat del marit, ella no té cap obligació de sortir a treballar, portar diners a casa, anar de compres, etc., és a dir, no té cap obligació per poder-se dedicar a mantenir la casa; en canvi, el marit està obligat a mantenir tota la família i donar-li tot el que sigui necessari per a una vida bona.

Dins d'un matrimoni, les responsabilitats varien molt segons les capacitats de cadascú, i per això la dona és l'encarregada de treballar a casa, cuinar, educar els fills, i tot el que tingui a veure amb mantenir la família excepte en coses econòmiques, en canvi el marit és l'encarregat de treballar i portar diners a casa per tal de complir totes les necessitats primàries de la seva família i poder viure bé. En cas que algun dels dos no estigui d'acord amb el que fa l'altra, tenen dret a demanar una queixa al tribunal per tal de solucionar aquest problema, ja que això seria no fer cas a les normes pactades abans del matrimoni.

Més endavant, tal com es pot veure en la història, Walid decideix casar-se amb una altra noia sense separar-se de la seva muller, i això és degut a que en el dret del Marroc, en la Mudawana, es permet el matrimoni d'un home amb més d'una dona, és a dir, es permet la poligàmia, i per això un home es pot casar amb un màxim de quatre dones, però això només es pot portar a terme després de complir unes condicions.

Per entendre-ho més bé, afegir que la poligàmia és un tipus de relació amorosa i sexual entre més de dues persones, per un període significatiu de temps, o per tota la vida. En certes religions o tradicions, algunes formes de poligàmia tenen un estatut matrimonial, però, fora d'això i actualment, es basen en la unió lliure. En el cas del Marroc, però, com que la religió majoritària i la que entra dins del dret és l'islam, la poligàmia només és permesa si hi ha un vincle matrimonial i no només amorós.

El tribunal només permet aquesta mena de matrimoni si l'home els demostra que té suficients mitjans per tal de tractar a totes les dones per igual, és a dir,

com a seva obligació, tant en l'islam com en el dret del Marroc, el marit les ha de tractar a totes per igual, i si en algun cas la dona es queixa al tribunal que aquest no la tracta igual a les altres dones, li haurà de pagar una quantitat de diners per tal que pugui viure ella sola sense la necessitat d'estar amb ell.

Anteriorment la poligàmia era una cosa molt normal però després va ser més difícil sota la nova Mudawana de 2003. Per justificar-la ha d'existir una justificació excepcional i objectiva: la primera esposa ha de consentir i l'espòs ha de tenir tots els recursos per mantenir les famílies i garantir els drets de pensió, acomodament i igualtat en tots els aspectes de la vida. La dona té el dret d'estipular una condició en el contracte de matrimoni en el qual no consent que el seu marit pugui casar-se amb una altra dona.

La dona també té dret a posar com a condició al marit, en el contracte matrimonial, de no casar-se amb altres dones, per considerar-ho un dret propi, basant-se en la dita d'Omar ben al-Khattab, que diu "els instruments dels drets es troben en les clàusules", i diu que si no hi ha clàusules, caldrà cridar la primera dona perquè doni el seu consentiment, a més de donar el dret a la primera esposa de demanar el divorci degut al perjudici causat.

Per entendre millor perquè està permesa la poligàmia dins de l'islam i dins del dret musulmà, ens caldria anar molt mes enrere en el temps, a quan encara no es feia cas a es religions, i també aniria bé mirar algunes aleies de l'Alcorà on està explicada clarament.

Molts anys enrere, els Profetes de Déu abans de Muhammad van tenir diverses esposes, com per exemple el Profeta Abraham va tenir-ne dues, el Profeta Jacob en va tenir quatre, i el Profeta David noranta-nou, el Profeta Salomó va tenir set-centes esposes que eren lliures i nobles i tres-centes més que eren esclaves, etc., i no hi havia cap llei que especifiqués el nombre d'esposes que un home podia tenir.

Això és perquè anteriorment, les dones eren molt més que els homes, és a dir, a causa de guerres, com que els homes són els que anaven a lluitar, al llarg dels anys van anant disminuït i d'aquesta manera el nombre dels homes dins d'una societat era molt inferior al de les dones, i per això, per tal que les dones

no es quedessin soles sense ningú que les cuidi els homes van seguir els exemples dels profetes i es van casar amb més dones. Moltes vegades les vídues, solteres, malaltes, etc., es quedaven sense marit ja que hi havien pocs homes que es casaven només amb dones amb valor i es quedaven aquelles que es consideraven menys afortunades. Per tal, doncs, que aquestes no es quedessin sense casar i formar una família, ja que això seria molt injust per a elles, els homes es van començar a casar amb més d'una dona al mateix temps.

Hi han molts casos en els quals “convé” la poligàmia ja que si no, moltes dones es quedaries sense casar o divorciades sense marit a causa de factors que poden succeir durant la vida:

- Si una dona es posa malalta i té alguna malaltia incurable no podrà ser una bona muller ni complir amb les condicions matrimonials, per això si el marit vol portar una vida matrimonial bona què ha de fer en cas que no existís la poligàmia?, Ha de divorciar a la dona per tal de poder casar-se amb una altra i tenir fills? O pot seguir sent el seu marit per tal de cuidar-la i al mateix temps casar-se amb una altra dona i tractar-les per igual?
- Si una dona és estèril i el marit vol tenir fills, llavors l'ha de deixar per casar-se amb una altre, o seguir amb ella i contraure matrimoni amb una altra noia i formar una família més gran?
- Si en algun país hi ha més dones que homes, llavors la resta de dones que no tenen marit què han de fer: seguir tota la seva vida sense formar una família o acceptar un home casat?

La resposta és que gràcies al dret a la poligàmia, les dones no surten perjudicades i obtenen uns drets que, d'altra manera, no els podrien aconseguir.

Més endavant, l'islam va limitar a quatre el nombre de dones que es poden tenir perquè un home no pot mantenir a moltes dones al mateix temps tractar-

les per igual i amb justícia. Tot això està escrit en una aleia²⁸ de l'Alcorà amb les paraules següents:

“Si teméis no ser equitativos con (las dotes de) las huérfanas, entonces casaos con otras mujeres que os gusten: dos, tres o cuatro. Pero si teméis no ser justos, casaos con una sola o recurrid a vuestras esclavas. Esto (casarse con una sola mujer) es lo recomendable para evitar cometer alguna injusticia”. [4:3]

Tal com veiem clarament, també esmenta que el millor és casar-se només amb una dona i no amb més, ja que d'aquesta manera ningú cometrà injustícies envers les altres dones. No diu, però, que casar-se amb més dones seria il·lícit, sinó que està permès pels que tenen prou capacitat per mantenir-les.

També hi han més frases dites per profetes de Déu on diuen clarament que si algun home decideix casar-se amb més d'una dona ha de tenir prou clar que si no les tracta per igual, és a dir, que si afavoreix a una més que a l'altra, Déu el castigarà, ja que això és un acte molt greu en l' islam: cometre injustícies envers algú que no té cap culpa.

Hi ha una frase transmesa per Tirmidí²⁹, Hakim³⁰ i altres missatgers de Déu que diu:

“Quien tenga dos esposas y favorezca a una sobre la otra, llegará al Día de la resurrección ³¹con uno de sus lados caído”.

Aquí es veu clarament la importància que es dóna al fet que l'home hagi de tractar a totes les seves esposes. Tanmateix, quan diu que les ha de tractar per igual es refereix a béns materials, com per exemple la casa, els aliments, el tractament, etc., però en cap moment parla sobre les emocions, és a dir, no es diu que les ha d'estimar a totes per igual ja que se sap molt bé que ningú pot controlar el seu cor, i per això ell mentre les tracti per igual, és igual si estima a una més que l'altra ja que això és el que seria més normal.

²⁸ Sura, part, episodi o part de l'alcorà

²⁹ va ser un erudit musulmà conegut per haver recopilat una de les sis col·leccions de hadits considerades canòniques dins del sunnisme, anomenada *Súnan at-Tirmidhí*.

³⁰ Hakim era un amic molt proper del Profeta Muhammad (Pau i benediccions de Déu sobre ell), abans que l'Islam fos revelat

³¹ Dia en el que tothom morirà, i les ànimes de tota la gent es reunirà davant de Déu per mirar les obres bone i les males que han fet durant totes les seves vides.

“Quienes no cuenten con los recursos suficientes para casarse que tengan paciencia y se abstengan (de mantener relaciones prematrimoniales) hasta que Dios les provea los medios para ello con Su Gracia”. [24:33]

També hi ha una frase que diu que l'home així com no es pot casar amb més d'una dona si no les pot mantenir per igual, també diu que no hi ha pressa per què un home es casi i que és preferible que abans de contraure matrimoni amb alguna noia, ha d'estar segur que la pot mantenir bé, o millor que a casa dels seus pares i si no es veu capaç de fer-ho, llavors convé que s'esperí més i intenti tenir els mitjans suficients per fer-ho.

També hi han frases de grans pensadors com per exemple Gustave Le Bon³² i Jawad³³ que opinen sobre la poligàmia dient que a part d'afavorir a la gent d'algun poble, també soluciona molts problemes que hi ha entre ells i per això diuen les frases següents:

“La Poligamia permite que la sociedad reduzca su crisis social, evita los problemas de tener amantes y cura a la sociedad de tener hijos ilegítimos”.

“El duro sistema británico que prohíbe la poligamia es injusto e inaceptable. Ha dañado severamente a aproximadamente dos millones de mujeres que se han convertido en solteronas que han perdido su juventud y perdieron su oportunidad de tener hijos. Así, estas mujeres han sido forzadas a tirar sus valores morales como se tira el carozo de un dátil”.

En conclusió podem dir que encara que sembli que la poligàmia dóna més drets a l'home que a la dona, això és totalment fals, ja que tal com dóna drets a l'home de tenir més d'una dona, també afavoreix molt positivament a les dones, ja que es poden haver quedar sense casar-se per les raons esmentades anteriorment.

Aicha no accepta que Walid es casi amb una altra noia, però no vol dir res ja que si ella demana el divorci al seu marit serà molt mal vista dins la societat

³² va ser un psicòleg social francès, físic aficionat, sociòleg i autor de nombrosos treballs en què va exposar teories sobre els trets nacionals, la superioritat racial, el comportament i la psicologia de les masses .

³³ Estudiant de nacionalitat anglesa.

encara que el dret ho permeti, i això és degut a que la dona no es pot separar si el marit la tracta bé i amb igualtat amb les altres dones.

Malgrat que ella no diu res, el seu marit Walid no li agrada el disgust de la seva dona així que li demana el divorci, ja que creu que això és el que més convé, per això demana una autorització de divorci al tribunal de família.

El fet que Aicha no hagi demanat que el seu marit no es casi amb altres dones al principi de tot, és a dir, abans de pactar el matrimoni, fa que res no impedeixi aquest matrimoni i per això només pot conviure amb això o acceptar el divorci. Això està explicat en el segon llibre de la Mudawana, on es parla del divorci com a mitjà de dissolució del matrimoni; el podran demanar l'espòs i l'esposa, cadascú segons les seves condicions, sota el control judicial i d'acord amb les disposicions d'aquest codi. Qui es vulgui divorciar haurà de sol·licitar una autorització judicial al tribunal de família que correspon al domicili conjugal o al domicili de la dona, o al tribunal on hagués celebrat el matrimoni.

El tribunal cita les dues parts (el marit i l'esposa) en una temptativa de reconciliació entre ambdues; en el cas que hi hagi fills entre tots dos cònjuges, el tribunal de família ha de realitzar dues temptatives de reconciliació en un període de 30 dies entre la primera i la segona. Quan no es pot arribar a reconciliar entre tots dos cònjuges, el tribunal designa una quantia de diners que haurà de dipositar el marit a la secretaria del mateix tribunal, en un termini màxim de trenta dies per pagar els deutes de l'esposa i dels fills que aquest està obligat a mantenir-los. Si el marit no diposita la quantia dins el termini determinat, es considera que haurà abandonat la intenció de divorciar-se.

Automàticament després de dipositar la quantia exigida al marit, el tribunal ha d'autoritzar el divorci.

La dona podrà demanar el divorci basant-se en els següents motius:

- L' incompliment pel marit d'una de les estipulacions d'acta del matrimoni.
- El perjudici
- Falta d'aliments.

- L'absència.
- El vici.
- L'abandonament

Entre les novetats respecte al divorci, destaca el divorci per acord, així els dos cònjuges poden acordar posar fi a la seva relació conjugal sense condicions o amb condicions que no contradiguin les disposicions d'aquest codi i que no perjudiquin els interessos dels fills.

També que les demandes de divorci presentades per les dones, posteriorment a realitzar una temptativa de reconciliació, es resoldran en un termini de sis mesos, i les sentències dictades de divorci seran fermes i recorregudes en el seu part de dissolució del matrimoni.

Al Marroc, es diu que això és Tala, una paraula que engloba totes les formes de dissolució de vida matrimonial, que són el divorci, i el repudi, encara que aquest últim no és del tot correcte dins de l' islam.

Tot allò que la dona porti al matrimoni, tot bé moble i l'aixovar, es considera propietat seva, i en cas que hi hagi un divorci la dona es quedarà amb tot allò que es considera seu més tot allò que l'autoritat li assigni per tal que pugui viure amb les condicions necessàries després d'estar sense marit; en canvi, quan la dona aporta alguna cosa dins del matrimoni, passa de considerar-se només seva a ser propietat del matrimoni sencer, per això quan els dos se separen o es divorcien, llavors és l'autoritat qui ha de dir amb quines coses es pot quedar qualsevol d'ells.

Al Marroc la dona només pot demanar divorci a causa d'alguns motius i si es veu que no té raó en demanar-lo no la separen del marit. Algun d'aquests motius són només si el marit incompleix alguna de les condicions del contracte matrimonial, en cas de vicis o maltractaments, en cas que el marit incompleixi l'obligació d'aliments en cas d'absència, en cas de vici redhibitori i en cas de jurament d'abstinència o d'abandonament.

Segons la Mudawana l'home té dret a demanar la separació encara que la dona no li hagi fet res, i sense presentar motius suficients, ja que el marit passa a ser el Wali de la dona després del matrimoni, i només ell pot demanar trencar aquest vincle, en canvi aquí els dos tenen els mateixos drets.

Com ja he dit abans, dins la paraula Tala hi ha el que s'anomena repudi, en àrab es coneix com la paraula Khol, que és un privilegi marital i religiós on el marit té dret a posar fi al matrimoni sense justificar la causa, i la dona pot demanar al marit que la repudii mitjançant compensació matrimonial.

Si algú vol el repudi, haurà de demanar una autorització al Tribunal, juntament amb una sèrie de documents que es demanen com per exemple la identitat, el nombre de fills, etc., i després d'això, si s'accepta aquesta separació anomenada repudi, el tribunal haurà de citar tot el que han de fer, com per exemple qui tindrà la tutela dels fills i qui s'encarregarà dels aliments.

En conclusió podem dir que el repudi és la dissolució del vincle matrimonial pronunciat per l'espòs, o una altra persona designada per ell a aquest efecte, o per l'esposa. Si es considera que el repudi no té causa vàlida, el jutge ha d'avaluar la indemnització a l'esposa d'acord amb els perjudicis causats. Per tant, el repudi designa els supòsits d'extinció del matrimoni impostos unilateralment o per acord mutu dels esposos. Cal destacar el cas del repudi irrevocable que pot pronunciar la dona. El denominat Al jul'a permet a la dona recuperar la seva llibertat a canvi d'una indemnització o renunciant al seu dret al dot si encara no ha estat lliurada pel marit. També hi ha un article que assenyala que els cònjuges poden acordar entre ells el repudi per compensació.

Si en algun cas s'aconsegueix fer el repudi, la dona ha de tenir dret en demanar una sèrie de coses i s'estableix que no s'acceptarà el repudi fins que la dona hagi rebut la quantia a la qual té dret; tampoc s'acceptarà el repudi oral.

El divorci és la separació matrimonial que s'exerceix pel marit i l'esposa. S'ha de posar sota el control del jutge per evitar el repudi de l'home a la dona, ja que això és el fet més abominable per a Déu, és a dir, un dels fets que Déu no accepta i no els perdona, perquè comportaria la injustícia envers la dona; és a

dir, quan un home demana separar-se de la seva dona, el jutge intenta fer tot el que sigui possible per tal que el marit demani el divorci en lloc del repudi, ja que és el que seria el més correcte i d'aquesta manera no aporta conseqüències negatives a la dona.

Després que Walid hagi presentat la demanda de Tala, el tribunal, poc després, els va enviar una carta informant de la data i el lloc de la cita per tal de dur a terme aquesta separació i posar una sèrie d'acords.

Tots dos van anar a la cita acordada i allà el jutge els va dir totes les condicions i tot el que s'ha de portar a terme després d'aquesta separació i, després de l'acceptació dels dos, el tribunal va declarar la nul·litat d'aquest matrimoni.

Una de les coses que va declarar el tribunal és la hadanna³⁴ dels fills, la pensió dels aliments, la casa, el patrimoni que ha de donar el pare a la seva primera dona i als seus fills per tal de sobreviure, etc., i va declarar que la tutela dels fills l'ha de tenir Aicha ja que encara són menors d'edat i necessiten molt més la seva mare, a més no hi ha res que impedeixi que els tingui ella, ja que no està casada amb cap altre home, i no fa res il·legal que pugui perjudicar als fills.

En el llibre dos de la Mudawanna, hi podem trobar el tema anomenat “De la dissolució del vincle matrimonial i els seus efectes”, i allà podem trobar que no només hi ha una forma de divorci, tal com solem pensar, sinó que del divorci hi ha set tipus que són:

- a) El divorci a causa de desacord (chikaq): quan els dos conjugues creuen que el seu matrimoni no funcionarà més a causa de desacord i malentesos, és a dir, passa només quan els dos estan d'acord que s'han de separar per causes de desacord.
- b) A causa d'incompliments pactats en l'acte matrimonial, i injustícies respecte algun dels dos: Aquest tipus de divorci només es duu a terme en alguns casos com per exemple quan el marit incompleix les condicions pactades en l'acte matrimonial, quan hi ha maltractaments,

³⁴ Paraula en àrab que fa referència a la guarda dels fills.

en algun cas quan el marit no faci totes les seves funcions com a cap de la casa, o jurament d'abandonament.

- c) El divorci per falta o perjudicis: succeeix quan hi ha un incompliment d'alguna de les condicions del matrimoni, també pels mals tractes, etc.
- d) El divorci per falta de manutenció: En aquest cas, la muller és la que té dret a sol·licitar el divorci a causa de l' incompliment per part del marit de manutenció segons una sèrie de casos.
- e) El divorci per causa d'absència: Aquest cas de divorci només s'aplica quan el marit no es presenta en el domicili conjugal durant un període superior a un any, i d'aquesta manera la muller no té cap altra solució que presentar una demanda de divorci per tal d'obtenir alguns drets i béns com a ajuda per tal de poder criar els fills, i donar-los una vida mínimament bona amb totes les necessitats primàries satisfetes.
- f) El divorci per vici redhibitori: quan algun d'ells demana el divorci a causa d'algun vici, és a dir, succeeix quan hi ha vicis redhibitoris en una relació, és a dir, vicis que afecten l'estabilitat de la vida conjugal, ja que poden impedir la relació conjugal íntima, o també pot ser el cas de malalties perilloses per a la vida de l'altra cònjuge i per això donen dret a demanar-ne la dissolució.
- g) Divorci per causa de promesa d'abstinència o l'abandonament: Aquest cas de divorci el sol fer la dona quan el seu marit no compleixi amb els seus deures íntims o l'abandoni i per això el tribunal donarà al marit un període de quatre mesos per tal que el marit compleixi amb aquests deures; si no es fa, declaren el divorci entre aquests dos cònjuges.

Després de parlar del divorci, aniria bé entendre una mica què diu la Mudawana sobre la tutela dels fills i qui s'encarregarà de les responsabilitats que tenien els dos pares, com per exemple els aliments, el compliment de les necessitats dels fills, etc.

Això ho podem veure explicat en el tercer llibre, que al principi de tot tracta sobre els naixements, dient que el fill hauria de seguir al seu pare en la religió, encara que el seu tutor sigui un altre parentiu, i el més important de tot és que la hadanna³⁵ del nen en principi és el deure dels dos pares mentre existeixi la relació matrimonial i, en cas que no n'hi hagi, el jutge, a petició del ministeri Fiscal, designarà entre els parents de l'infant o altres el més apte per assegurar la guarda o el mateix tribunal assignarà l'ingrés del menor en una institució especialitzada.

El fill, a partir dels 15 anys, tindrà dret a decidir amb qui quedar-se, és a dir, podrà triar o el pare o la mare i en cas d'absència d'aquests, podrà triar un altre parent.

El pagament de la remuneració per la guarda i les despeses corresponents recauen sobre qui hagi de prestar els aliments a l'infant; la mare, però, no té dret a aquesta remuneració ni durant el matrimoni, el retir legal, ni en el divorci.

I les despeses de l'habitatge s'avaluaran independentment de la pensió d'aliments, de la remuneració per la guarda, alletament i altres. Per això, és el pare qui ha de buscar un lloc per a que hi resideixin els seus fills o haurà de pagar una quantitat de diners que el Tribunal consideri adient per al lloguer.

Per tenir el dret a la guarda de l'infant han de tenir unes certes condicions que serien que sigui major d'edat legal (per als qui no siguin els pares reals), que hi hagi rectitud i seguretat, que tingui capacitat per educar l'infant, ajudar-lo i protegir-lo, pel que fa a la religió, a la salut, a la moral i per controlar la seva escolarització i, finament, en cas que la guarda la tingui la mare o alguna altra dona, aquesta no ha d'estar casada (encara que hi ha alguna excepció en que la dona sí que té dret a casar-se).

En cas que hi hagi qualsevol retard en qualsevol cosa, com per exemple el retard en el pagament dels aliments als fills, i no presentin cap excusa acceptable, s'hi aplicaran les disposicions relatives a l'abandó de la família, i això li aportarà conseqüències negatives com per exemple pagar una multa.

³⁵ Qui té la tutela dels fills, és a dir, qui s'encarrega dels fills després d'una separació matrimonial ja sigui divorci, o repudi.

Després de molts anys, l'Aicha viu amb els seus dos fills en el pis que va aconseguir després del divorci com a mitjà per poder criar als seus fills, fins un dia en el que els arriba la notícia que Walid s'ha mort.

Es reuneix tota la família a casa de Fàtima (segona dona de Walid) per fer la janaza (enterrament) i, més tard, l'advocat de família els informa sobre la part de l'herència que li toca a cadascú. Això crea més problemes entre les dues dones, ja que la Fàtima té un fill que obté el doble de l'herència que obtenen les dues filles de Aicha i això és perquè els fills mascles tenen més dret a l'herència que les filles.

El llibrel sisè i últim tracta de l'herència (és el traspàs dels drets del seu propietari després de la liquidació del cabal hereditari a qui hi tingui dret sense donacions ni oposició), dient que del cabal hereditari (és el conjunt del que deixa el difunt, tant béns com drets econòmics), se'n deriven cinc drets, en el següent ordre:

- Els drets relacionats amb el patrimoni
- Les despeses de preparació del cadàver segons la llei islàmica
- Els deutes del difunt
- El testament correcte i executable
- Les herències legals segons l'ordre que se'ls dona en aquest codi.

S'obtindrà el dret a l'herència amb la mort del causant, real o per sentència (aquell de qui no es tenen notícies i es dicta una sentència declarant-lo mort), i amb la comprovació que encara està en vida l'hereu.

També ens diu que els hereus podran ser de quatre tipus que són; els hereus que ho són únicament el procediment de fardh (és una part alíquota del cabal hereditari que correspon a un hereu, dins d'una herència, es comença per les persones que tenen dret a la fardh), les persones que tenen dret a heretar per fardh, són la mare, l'avia, el marit, la muller, el germà de la mare i la germana

de la mare. Hereus que ho són únicament pel procediment de ta'sib (consisteix en agafar l'hereu tot el cabal hereditari o el que en quedi després de la divisió dels furud), i les persones que poden heretar d'aquesta manera solament són el seu fill, el germà i els seus fills, l'oncle patern de pare i els seus fills. Hereus que ho són conjuntament pels dos mètodes: el pare i l'avi. I hereus que ho són pels dos mètodes de forma separada, que són la filla, la filla del fill, la germana i el germà del pare.

Una altra dada important és que la dona només pot heretar la meitat del que pot heretar l'home, és a dir, a l'hora de repartir l'herència entre els familiars del difunt, donen més privilegi al sexe masculí, per això el sexe femení sempre es queda amb la meitat del valor de l'herència del mascle, i això està explicat en l'Alcorà, amb les paraules següents:

« Sea para los hombres una parte de lo que los padres y parientes más cercanos dejen; y para las mujeres una parte de lo que los padres y parientes más cercanos dejen. Poco o mucho, es una parte determinada. (...) Dios os ordena lo siguiente en lo que toca a vuestros hijos: que la porción del varón equivalga a la de dos hembras. Si éstas son más de dos, les corresponderán dos tercios de la herencia. Si es hija única, la mitad.(...)».

En veure això podem pensar que és molt injust per a les dones i que és una mica masclista, però vist d'un altre punt de vista veurem que no és així: és cert que l'home obté més herència però això també és perquè l'home és el que té les responsabilitats econòmiques dins la societat, és a dir, tal com vaig esmentar, la dona només s'encarrega de mantenir la casa, educar els fills,etc., en canvi, l'home és qui ha d'aportar aliments a casa, ha de aconseguir una llar, ha de complir les necessitats de qui l'envolten ja sigui pare, fills, muller, germans/es,etc., però això és molt just que l'home és qui tingui més valor dins una herència.

En aquesta història he tractat els factors més importants dels que intervenen en el dret de família i, com es pot veure, la religió hi té un paper molt important: l'islam és la principal font d'aquest dret. Una altra cosa que destaca dins de la Mudawana és que sembla que sigui masclista i doni els millors drets a l'home,

però m'agradaria afirmar que això no és així, ja que tal com l'home obté molts drets, la dona també obté les coses necessàries per a estar en les mateixes condicions que l'home.

Això també es pot veure clarament en la història explicada abans, en la qual la dona obté pocs drets, però això és perquè aquesta dona segurament té un familiar mascle, ja sigui marit, fill, pare, etc., i aquest té l'obligació de mantenir-la amb les millors condicions possibles.

Segons una frase del profeta Muhammad Salla Allahu Alayhi wa salam, es pot veure que des de fa molts anys, la dona és la que té més valor dins de l'islam, i ha de ser tractada de la millor possible per tal de poder ser un bon musulmà i apropar-se més a Déu, i aquesta frase és:

“Cuando ella es una hija, ella abre la puerta de jannah para su padre. Cuando ella es una mujer, ella completa la mitad del din de su marido. Cuando ella es una madre, jannah yace bajo sus pies”

Això vol dir que la dona, sigui qui sigui, si és tractada bé i respectada pels qui l'envolten, aporta molts béns per a aquests, ja que si un pare aconsegueix fer feliç a la seva filla i li satisfà totes les seves necessitats, aquest anirà al paradís; també quan es casa, si el seu marit compleix amb totes les seves condicions matrimonials, la tracta bé, i la deixa viure amb una vida bona, aquest haurà complert amb la meitat del seu din, és a dir, haurà aconseguit la meitat de les coses bones que necessita fer per entrar al paradís, i això és degut a que la dona quan es casa deixa de viure amb la seva família per tal de viure amb el marit, i aquest haurà de fer tot el que sigui possible per tal que la muller no pensi que la seva vida anterior amb la seva família és millor que aquesta.

I finalment, tenim que sota els peus d'una mare hi ha el paradís, i això significa que si els fills obeeixen la seva mare, la respecten, etc., Déu els premiarà amb el paradís, ja que per més religioses que siguin les persones, si la seva mare està descontenta amb elles, aquestes no podran aconseguir entrar al paradís després de la mort.

El profeta Muhammad Salla Allahu Alayhi wa salam va dir:

*“Nadie sino un hombre noble trata a la mujeres de una manera honorable. Y nadie más que un hombre ignorante trata a las mujeres vergozosamente”
(SUNNAN AT-TIRMIDHI)*

Tal com es pot veure, la dona dins de l' islam té el valor més gran, és a dir, és la que més valor té, i per tal de no veure el dret del Marroc com una injustícia per a elles, o com un dret masclista, convé informar-se més sobre l' islam i el que diu, i només d'aquesta manera podrem veure que el dret del Marroc no és com molts pensen.

Una altra cosa que m'agradaria afegir és que el dret i la religió són una cosa, i la societat és una altra cosa, i no tenen res a veure, és a dir, el fet que la societat d'alguns llocs inferioritzi a les dones, no significa que és el que diu la religió, sinó només són les persones que no tenen suficients coneixements sobre què és aquesta religió i la interpreten malament.

Per poder entendre el dret musulmà convé abans informar-se sobre l'islam.

Dret civil familiar català:

Ara explicaré el mateix cas, és a dir, amb la mateixa història de Walid i Aicha, amb el dret d'aquí, anomenat el dret civil familiar català, per tal de poder veure més clarament les diferències que hi ha entre aquests dos drets.

La història és la part que està dins del quadre en gris, i les frases ratllades fan referència a coses que existeixen en el dret del Marroc, però aquí a Catalunya s'han de canviar ja que no tenen cap sentit.

Walid, un noi de 27 anys i amb nacionalitat marroquina, es vol casar amb Aicha, una noia de 17 anys.

Tal com es pot veure, la diferència d'edat entre aquests dos és molt gran i, a més, l'Aicha encara no es considera major d'edat (18 anys). Segons el dret civil català, els menors d'edat només es poden casar si són majors de 16 anys (anteriorment era a partir dels 14 anys)³⁶, el jutge haurà d'escoltar la opinió dels

³⁶ Anteriorment també s'acceptava el matrimoni de menors emancipats, encara que tinguin 14 anys, però al juliol del 2015, la Llei de la Juridicció va elevar l'edat per poder contraure el matrimoni fins als 16 anys.

pares i també dels menors per veure si és un matrimoni forçat o per convicció; també haurà de veure si les causes per fer aquest matrimoni són suficients o no.

Segons Anna Jiménez ³⁷, en una carta que va publicar fa poc temps, va dir que elevar 'edat dels menor per tal de contraure matrimoni és molt bon inici, ja que és la manera per tal que no hi hagin més matrimonis forçats.

Sara Giménez ³⁸ dóna suport al nou llinar perquè "és un límit d'edat que ens iguala a la resta de països europeus", i diu que "És raonable situar-lo als 16 anys perquè és una edat en la qual la persona ja té capacitat de decisió i de destriar", considera Giménez.

Des de determinats col·lectius, com per exemple el gitano, s'ha celebrat aquesta llei. Mariano González ³⁹ dóna la benvinguda a la nova normativa i diu; "Som al segle XXI i és normal que els joves triguin més a casar-se", justifica González. "En dècades passades, era normal que qualsevol parella es casés abans, fos gitana o no. Encara que la nostra tradició és la que és, ara ens casem més tard. "Aquesta llei és un pas endavant per a l'època en què estem", afegeix.

Aquesta mesura es considera suficient per tal de disminuir els matrimonis forçats, ja que els majors de 16 anys ja tenen prou capacitats per poder saber els que els convé i poden prendre les seves pròpies decisions amb claredat.

Aicha, al principi de tot no l'accepta ja que ella estima un noi català que és diu Marc, però els pares de l'Aixa la volen casar amb en Walid, ja que ell és musulmà i en canvi en Marc no.

Des d'aquest punt podem començar a observar les grans diferències que hi ha entre aquests dos drets, ja que des d'aquí canvia tot.

³⁷ Advocada que gestiona les separacions, divorcis, procediments sobre filiació, liquidació de règim de guanys, modificació de mesures definitives, etc.

³⁸ directora del departament d'igualtat de la Fundació Secretariat Gitano,

³⁹ gerent de la Unió Romaní de Madrid,

Tal com vaig dir anteriorment, en el cas del dret del Marroc l'Aicha no té cap altre remei que casar-se amb en Walid a causa de la religió i el dret, en canvi segons el dret civil català, l'Aicha té dret a casar-se amb el que ella estima i no pas amb el que la seva família diu.

Com que és menor d'edat i necessita el consentiment dels seus pares abans de contraure matrimoni, decideix no casar-se i esperar a ser major d'edat per poder casar-se amb el seu estimat Marc.

En el cas del Marroc, això no seria possible ja que com vaig esmentar anteriorment, una noia musulmana no es pot casar amb un no musulmà. Però en el dret civil català no es té en compte la religió abans de casar-se i si els dos cònjuges compleixen amb les condicions prematrimonials i estan d'acord no hi ha res que pugui impedir aquest matrimoni.

Des d'aquí la història canvia totalment ja que l'Aicha no només té una solució que és casar-se amb en Walid, sinó que ara pot triar entre aquest noi musulmà, o el seu amant.

Aicha no té cap altre remei que acceptar a en Walid, per això demana als seus pares si pot sortir amb ell algun dia per tal de poder saber més coses d'ell abans de casar-se. Però els seus pares no permeten això fins després de fer el compromís, i només li permeten anar a parlar amb ell amb la companyia del seu germà gran.

Arriba el dia de la trobada, així que l'Aicha, acompanyada del seu germà gran, van a veure en Walid. Durant aquesta hora, Aicha intenta saber més coses sobre la vida d'en Walid, i aquí s'assabenta que aquest estava casat amb una altra noia que era jueva, però es van separar fa uns 3 anys per conflictes familiars.

Aquesta part de la història seria innecessària aquí a Catalunya; és cert que la família de l'Aicha segueix sent musulmana i amb els mateixos costums que els d'abans, però si la protagonista decideix no fer cas a la seva família i esperar a ser major d'edat per casar-se, el dret no pot intervenir o impedir el seu matrimoni amb en Marc, ja que es considera major d'edat. Això comporta una

sèrie de conseqüències negatives a l'Aicha per part de la seva família, ja que aquests no estaran d'acord amb aquest matrimoni i si la protagonista fos religiosa tampoc voldrà casar-se amb un que no sigui musulmà ja que això seria una falta greu dins l'islam però, com ja he dit abans, en el dret civil català no intervé la religió, ni molt menys la de l'islam; per això, quan algú és major d'edat, pot prendre les seves pròpies decisions sense la intervenció de ningú.

L'Aicha encara sigui de nacionalitat Marroquina, com que no creu en l'islam decideix casar-se amb el seu amant, el qual porta dos anys de relació amb ell, i encara que estigui mal vista entre els seus veïns musulmans, ella decideix no fer cas a ningú i seguir fent la seva vida.

Ella creu que l'amor que té envers en Marc és molt més gran que tota la resta, i que faci el que faci la seva família la perdonarà perquè ells només volen el seu bé. Com que no està al Marroc, diu que aquesta és la seva oportunitat de casar-se amb un no musulmà, ja que al Marroc això seria il·legal, és a dir a una noia musulmana no li és permès de casar-se amb un noi no musulmà i per això per a ella no importa la opinió de la gent ni el que pensen d'ella ja que se sent lliure de poder fer el que li dona la gana.

El fet que la protagonista mantingui relacions amb un home que no es considera el seu marit, i el fet de que ella decideixi casar-se amb ell, fa que la societat marroquina (la major part és musulmana) la mirin malament, és a dir, molt pensaran que està cometent un delictes però no podran fer res en aquest país ja que ningú pot intervenir en la seva vida, i tampoc la poden obligar a seguir alguna religió.

El dret civil català no té en compte la religió per poder acceptar un matrimoni, sinó que només mira si els dos cònjuges compleixen les condicions necessàries, i per això es poden casar amb els que ells decideixin.

En el segon llibre del codi civil català ens parla sobre la família i en la part del matrimoni ens diu que aquest és una manera d'establir un vincle jurídic entre dues persones que origina una comunitat de vida en la qual els cònjuges han de respectar-se, actuar en interès de la família, guardar-se lleialtat, ajudar-se i prestar-se socors mutu.

Dins d'un matrimoni, els dos cònjuges tenen els mateixos drets i deures, especialment la cura i l'atenció dels altres membres de la família que estiguin a llur càrrec i convisquin amb ells, i han de compartir les responsabilitats domèstiques.

Tal com es pot veure, en cap cas ens diu que la muller ha de fer cas al marit, sinó que ens informa sobre que els dos tenen els mateixos drets dins d'aquest matrimoni, i cap és inferior a l'altre.

La direcció de la família, segons el dret civil català, correspon als dos cònjuges de comú acord, tenint sempre en compte l'interès de tots els seus membres. En interès de la família, qualsevol dels cònjuges pot actuar tot sol per a atendre les necessitats i les despeses familiars ordinàries, d'acord amb els usos i el nivell de vida de la família, i es presumeix que el cònjuge que actua té el consentiment de l'altre. Cap dels cònjuges es pot atribuir la representació de l'altre si no li ha estat conferida, excepte en situacions d'urgència o d'impossibilitat de l'altre cònjuge de donar el consentiment.

En quant a les despeses familiars, els dos conjugues hi han de contribuir de la manera que pactin abans del matrimoni, en proporció a llurs ingressos i, si aquests no són suficients, en proporció al patrimoni que obtenen.

Ens diu que no solament el marit ha de mantenir la seva família, i no només la dona ha de fer feines de casa, sinó que els dos tenen els mateixos drets i deures, és a dir, tal la dona com l'home han d'aportar patrimoni a casa i els dos han de contribuir en l'educació dels seus fills, en el treball a casa, en buscar una feina per mantenir la família, etc., i la majoria d'aquestes coses es parlen abans de pactar el matrimoni i es posen uns acord que hauran de complir al llarg de les seves vides.

També ens diu que els dos s'han d'informar mútuament sobre efectes que tinguin a veure amb aquest matrimoni com per exemple la compra d'algun pis, canvi en el treball, opinions, etc., i això es considera una manera per poder aconseguir un bon matrimoni.

Dins d'un matrimoni hi ha la separació de béns, que és la manera de repartir el que tenen de manera igualitària, i per tal de fer això hi ha una sèrie de normes que han de seguir. Els béns que tenia cadascú d'ells abans dels matrimonis, segueixen sent propis de cadascun d'ells, en canvi si són béns que s'obtenen per complir les necessitats d'aquests dins del matrimoni, llavors es consideren dels dos, i s'han de separar de manera igualitària, i en algun cas dubtós, també s'entén que correspon a ambdós per meitats indivises.

L'Aïcha i en Marc aconsegueixen casar-se i porten una vida matrimonial bona amb dos fills, però després de cinc anys, en Marc decideix casar-se amb Clara, ja que creu que ella és el seu gran amor, i que ha estat un error casar-se amb l'Aïcha. Aquest parla amb la seva muller i li diu el que ell pensa realment, però no li demana la seva opinió ja que creu que no és necessària, i just després va a casa dels seus pares per comunicar-los la notícia.

En el dret civil català moltes coses canvien, és a dir, molts aspectes de la història utilitzada per tal d'explicar el dret no tenen cap sentit dins el dret civil català, ja que tal com el dret canvia, les cultures també, i per això moltes coses com per exemple el fet que al principi de tot, en el cas del Marroc el noi abans de parlar amb la noia parla amb els seus pares per tal que parlin amb els pares de la noia. A Catalunya, el noi primer parla amb la noia i, més tard, quan els dos estan d'acord amb el matrimoni, llavors sí que ho comuniquen als seus pares.

Una altra cosa diferent és que en el dret d'aquí dins del matrimoni tots dos han de ser iguals i tenen els mateixos drets. En el títol I hi podem trobar quin significat té el matrimoni en el dret civil català, dient que és una institució que dóna lloc a un vincle jurídic, que origina una comunitat de vida en la qual el marit i la muller han de respectar-se i ajudar-se mútuament i actuar en interès de la família. Els cònjuges han de guardar-se fidelitat i prestar-se socors mutu. I en la segona part ens diu que tal com el marit com la seva muller tenen els mateixos drets i deures.

Però tampoc hem d'oblidar que encara que penséssim que el dret d'aquí és just per al dos sexes, hi han coses que estan dins la cultura des de fa anys i que

encara no han canviat com per exemple el fet que encara hi ha pensaments i la percepció que la dona és qui s'ha d'encarregar de la llar i dels seus fills i no pas el marit, i això es nota clarament en fet com quan la dona va a una entrevista de treball, la cosa que primer li pregunten és si té fills i, si diu que sí, llavors hi ha possibilitat que no la contractin, ja que es pensa que la dona amb fills no sempre estarà per la seva feina i necessitarà molt de temps lliure per si els seus fills tenen vacances o per si algun d'ells es posa malalt.

En canvi a l'home no li fan aquesta pregunta ja que penses que la seva muller és l'encarregada d'això. Per tant, encara que la societat hagi avançat, hi ha certes coses com per exemple la incorporació de la dona al treball, el salari mitjà d'una dona que és inferior al d'un home, la dona és l'encarregada de fer el treball domèstic, etc., que segueixen existint encara que de manera més dissimulada, i fan que hi hagin desigualtat entre els dos conjugues dins d'un matrimoni.

En un matrimoni, doncs, els dos *han de tenir els mateixos drets*, o més ben dit, s'intenta tenir els més semblants, i per això s'han de respectar i s'han de ser fidels, però en cap cas ens diu que el marit és qui mana o que pot prendre les seves decisions per ell sol, per això per tal que el matrimoni funcioni bé, la part de la història que diu "*però no li demana la seva opinió ja que creu que no és necessària, i just després va a casa dels seus pares per comunicar-los la notícia.*", ja que si un marit no demana l'opinió a la seva dona llavors això portarà conseqüències negatives al matrimoni i, a més, un home no pot estar casat amb més d'una dona, ja que aquí és il·legal que un home o una dona estiguin casats amb més d'un individu al mateix temps, i per això l'home ho ha de comunicar a la seva present dona, i si ella ho vol poden fer un divorci per acords, en canvi si ella no accepta, el marit pot demanar el divorci presentant les causes al tribunal i aquest ja decidirà la solució.

Aquesta part de la història la podem canviar per una altra més correcta i més normal dins d'un matrimoni d'aquí, i seria:

L'Aïcha i en Marc aconsegueixen casar-se i porten una vida matrimonial bona amb dos fills, però després de cinc anys, en Marc decideix casar-se amb la Clara, ja que creu que ella és el seu gran amor i que ha estat un error casar-se amb l'Aïcha. Aquest parla amb la seva muller i li comunica que ell ja no vol seguir amb aquest matrimoni ja que no és el que ell es pensava al principi de tot i que és millor que cadascú d'ells segueixi amb les seves vides. Però l'Aïcha, tota sorpresa, li va demanar una mica de temps per a pensar què pot fer en aquesta situació i com comunicar aquesta notícia als seus pares. D'aquesta manera en Marc s'espera uns dies per saber la decisió de la seva present muller abans de fer res més.

Aquesta part d'aquí seria la més correcta ja que és la que compleix les condicions esmentades en el codi del dret civil català sobre el matrimoni; per exemple, el marit no fa el que ell pensa i vol sinó que també té en compte l'opinió de la seva dona i per això ho intenta solucionar amb ella de manera que ningú dels dos en surti perjudicat.

Normalment això es fa per tal que després de la nul·litat del matrimoni la relació no quedi gaire malmesa, és a dir, abans que algú dels dos demani el divorci/separació, els dos cònjuges parlen sobre el tema i diuen el que realment pensen, les condicions per acabar amb aquest matrimoni, etc., i d'aquesta manera el pare podrà seguir tenint una bona relació amb la mare dels seus fills, i també que els dos en surtin beneficiats per les condicions que en posarà el tribunal.

El marit li demana el divorci a la seva muller encara que no ho sembli: quan parla amb la seva dona dient-li que ell es vol casar amb una altra noia només pot tenir un significat que és que vol el divorci, ja que, com he comentat anteriorment, dins el codi civil català no està permès el matrimoni d'algun home amb més d'una dona, ni tampoc el de la dona amb més d'un home.

Des de fa molts segles, el fet que una parella matrimonial es separi era vist molt malament, i només es podien separar en condicions molt limitades, com per exemple quan algú acusava a l'altra per manca de comunicació, crueltat,

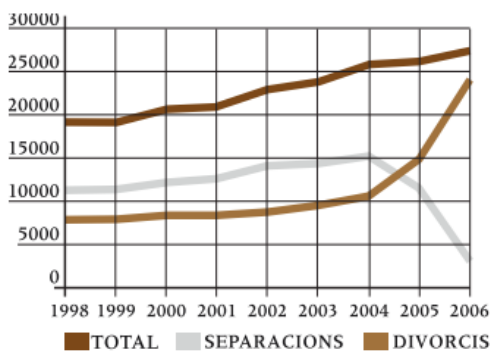
abandonament, etc., però, a mesura que passa el temps, això ha anat canviant i cada vegada els divorcis són més habituals i semblen un fet molt normal.

Molts estudis confirmen que moltes coses que abans eren il·legals i ara ja no ho són, o coses que han disminuït les desigualtats que hi ha entre la dona i el marit, tenen lloc gràcies al desenvolupament de les dones en la societat ja que com més independència econòmica aconsegueix la dona, menys desigualtats hi hauran i més drets tindran. Podem dir que les desigualtats esmentades anteriorment com per exemple que la dona és l'encarregada del treball domèstic, és qui ha d'educar els seus fills, etc., és perquè encara no té el mateix nivell de salari que el d'un home. Per això, d'alguna manera encara segueix dependent del marit. Si arriba el temps en què la dona aconsegueix el mateix valor de salari que els homes, llavors s'independitzarà molt més i així no hi haurà cap desigualtat entre els dos sexes.

Actualment es pensa que el divorci és la millor forma de solucionar alguns problemes que abans eren impossibles de solucionar i per això està clarament explicat en el títol III en el codi civil català on ens parla sobre els efectes de la nul·litat de matrimoni, del divorci i de la separació judicial, i ens parla sobre tots els efectes que comporta fer algun fet d'aquests (separació, nul·litat, divorci) com per exemple que s'haurà d'establir un règim de visites per veure els fills, demanar la opinió als fills majors que 12 anys, fer les contribucions d'aliments, etc. I també ens parla sobre que aquest divorci, separació... , pot ser acordada entre les dues persones, i això facilita molt el procés, o només demanada per un cònjuge, i això fa que cadascun d'ells es busqui un advocat especialitzat i hauran de tractar el cas amb més tranquil·litat i atenció, intentant afavorir i ser justos amb les dues parts.

En els últims anys, en el divorci hi ha hagut un fort increment respecte a les dades dels anys anteriors (el 2004, 10.630 i 15.172, respectivament), com a conseqüència de l'aplicació de la nova llei de divorci del 2005.

Gràfica 1.
Evolució del nombre de separacions i divorcis.
Catalunya (1998-2006).

Font: elaboració pròpia a partir de dades d'IDESCAT.

El divorci i la separació des de l'any 1998 al 2006. (Gràfica feta per Idescat)

A l'hora demanar la nul·litat, el divorci o la separació, el tribunal haurà d'estudiar el cas dels dos cònjuges i d'aquesta manera haurà de regular una sèrie d'aspectes per tal que cap els dos en surti perjudicat:

- En els casos de nul·litat del matrimoni, de divorci o de separació judicial, si hi ha fills sotmesos a la potestat del pare i de la mare, cal establir:

a) Aquell amb qui han de conviure els fills, i també, si és el cas, el règim de visites, d'estada i de comunicació amb el pare o la mare amb qui no convisquin.

b) La forma com ha d'ésser exercida la potestat dels fills, en els termes que estableix l'article 139.

c) La quantitat que pel concepte d'aliments dels fills, d'acord amb l'article 143, correspongui satisfer al pare o a la mare i la periodicitat i la forma de pagament.

d) Les normes per a l'actualització dels aliments i, si és el cas, les garanties per a assegurar-ne el pagament.

- Si hi ha fills majors d'edat o emancipats que convisquin amb un dels progenitors i que no tinguin ingressos propis s'han de fixar els aliments que correspongui en els termes que estableix l'article 259.

- Els altres aspectes que s'han de regular, d'acord amb les circumstàncies de cada cas, són els següents:

a) L'atribució de l'ús de l'habitatge familiar, amb el parament corresponent, i, si és el cas, de les altres residències.

b) La pensió compensatòria o els aliments que correspongui satisfer a un dels cònjuges en favor de l'altre.

c) La forma, si correspon, com els cònjuges continuen contribuint a les despeses familiars.

d) Les normes per a l'actualització dels aliments i de la pensió compensatòria i, si és el cas, les garanties per a assegurar-ne el pagament.

e) La liquidació del règim matrimonial i la divisió dels béns comuns

A l'hora de repartir els béns, l'habitatge se'l queda el cònjuge que tingui atribuïda la guarda dels fills i, si resulta que en aquest matrimoni no hi ha fills, llavors, l'habitatge se'l queda el cònjuge amb més necessitats. Però cal no oblidar que encara després de la separació, nul·litat... , els dos conjugues poden seguir vivint junts en el mateix habitatge si els dos hi estan d'acord i si no comporta cap problema; això també facilitarà el tema de la custòdia, els aliments, les visites, etc. dels fills.

Més tard, en la part de l'afiliació, ens parla sobre tot el que pot passar si els cònjuges tenen fills abans de contraure matrimoni, o tres-cents dies després de separar-se o divorciar-se, és a dir, després de la dissolució d'un matrimoni; hi ha un període de tres-cents dies perquè els fills nascuts dins aquests dies estiguin apuntats dins del llibre familiar i, sinó, s'hauran de fer uns certs passos per tal que estiguin ben registrats.

Tal com ja he esmentat, el dret civil català té tres formes d'eliminar un matrimoni, i aquestes formes són:

- nul·litat matrimonial (és la invalidació d'un matrimoni perquè hi han hagut certs problemes que han fet que aquest matrimoni no pugui seguir a terme. Aquest tipus es fonamenta en què el matrimoni no s'ha celebrat vàlidament, és com si no hagués existit mai, i es poden tornar a casar. Els efectes respecte dels fills es mantenen.
- separació matrimonial (una situació jurídica intermèdia entre el matrimoni i el divorci, aquesta no produeix la dissolució del matrimoni. Els cònjuges poden viure separats, però no poden contraure un nou matrimoni)
- divorci (dissolució legal de la relació matrimonial, els cònjuges es podran tornar a casar)

Un cas de divorci o separació o nul·litat, normalment es fa mitjançant uns advocats, i les mesures que han de complir els pacten entre ells amb l'ajuda dels advocats que té assignat cada un d'ells. En cas que els cònjuges no estiguin d'acord, o pensin que algun d'ells té més drets que l'altre, ha d'interrompre un jutge i fer ell les mesures necessàries per tal de que aquests estiguin d'acord i pensin que han sigut jutjats de manera justa.

La manera en que pot ser un cas canvia segons molt factors, és a dir, depenent del lloc, país que estiguin les persones, depèn de la nacionalitat que tenen, la situació econòmica que tenen, la situació familiar, els fills que tenen, etc., a partir d'aquests factors i de molts altres es decidirà quin tipus d'eliminació del matrimoni han de fer servir, ja que cada un d'aquests tipus serveix per un cas en concret.

A Catalunya, el CCat (codi civil de Catalunya) és el que decideix quines són les mesures definitives, ja siguin acordades pels cònjuges o decidides per l'autoritat, i obliga el seu compliment, a partir de la sentència que es decreti segons si és una separació, nul·litat o divorci.

Abans que hi hagin les mesures definitives, hi ha altres que són provisionals, és a dir, són mesures que s'apliquen als cònjuges en el mateix moment que es presenta la demanda, encara que no estigui resolta. Dins d'aquestes mesures també n'hi ha d'altres que s'utilitzen encara que no s'hagi presentat la demanda tot i que això només passa en casos molt concrets com, per exemple, quan hi ha maltractament de gènere, problemes molt greus o impossibilitat de convivència amb algun dels cònjuges.

Aquestes mesures és aconsellable establir-les per tal que sigui bona la convivència dels dos cònjuges i dels fills i són utilitzades només fins que es presenti la demanda i es facin noves mesures que serien les anomenades provisionals.

També hi han unes mesures que són abans de pactar la separació, que s'anomenen mesures provisionalíssimes, i són utilitzades en casos com per exemple, quan una parella decideix separar-se, abans que es presenti la demanda, pot ser que entre ells ja tinguin parlat i acordats alguns conceptes

com per exemple amb qui es quedaran els fills, qui es quedarà amb la casa, el temps de visita, etc., i per això aquestes mesures són utilitzades, és a dir, tenen sentit fins que es presentin o es demandin posteriorment noves mesures, que serien les provisionals, i tenen més importància fins que es presentin les mesures definitives.

Aicha no accepta que Walid es casi amb una altra noia, però no vol dir res ja que si ella demana el divorci al seu marit serà molt mal vista dins la societat encara que el dret ho permeti, i això és degut a que la dona no es pot separar si el marit la tracta bé i amb igualtat amb les altres dones.

Malgrat que ella no diu res, el seu marit Walid no li agrada el disgust de la seva dona així que li demana el divorci, ja que creu que això és el que més convé, per això demana una autorització de divorci al tribunal de família

Després de que Walid hagi presentat la demanda de Tala, el tribunal, poc després els va enviar una carta informant la data i el lloc de la cita per tal de dur a terme aquesta separació, i posar una sèrie d'acords.

Aquesta part de la història tampoc té sentit dins la vida matrimonial present aquí a Catalunya, ja que la dona sí que té dret i la mateixa igualtat que l'home en demanar divorci i tampoc és mal vista dins la societat catalana. Però això s'ha aconseguit fa pocs anys, ja que antigament a Catalunya no es reconeixia el divorci i s'equiparava amb l'adulteri, és a dir, antigament només en uns casos molt concrets l'home podia demanar el divorci, i això feia pensar que la dona era la raó per la qual l'home la vol deixar, i per això l'acusaven d'adulteri i fins i tot podia ser motiu de mort.

Antigament, en els inicis del cristianisme, el divorci era admès, però amb el temps l'església el va prohibir. A partir del segle X, eren els tribunals eclesiàstics qui tramitaven els divorcis, no sense grans disputes de diferents sectors de l'església cristiana. A partir del Concili de Trento, el 1563, es va imposar la teoria del caràcter indissoluble del vincle, encara que es va admetre la separació de cossos, és a dir, un matrimoni no es podia rompre, però més endavant el van tornar a acceptar però només en casos molt concrets.

M'agradaria dir que encara que actualment el repudi⁴⁰ és il·legal, abans era el que més es feia servir, és a dir, des de l'antiguitat, això era una mena de divorci en el qual el contracte matrimonial és dissolt unilateralment per una de les dues parts, i que sempre era permès per l'home, a causa del poder que té en una societat patriarcal, atacant l'honor de la seva dona amb diversos fins, ja que aquesta depenia del seu marit i les conseqüències econòmiques eren importants i perillava la seva supervivència.

Es pot veure clarament que fa anys la dona no podia demanar la separació al seu marit ja que seria mal vista, i això era per influència del cristianisme, però a mesura que ha anat passant el temps, la religió s'ha anat deixant enrere, és a dir, ja no intervé molt en la vida de la societat i, a més, la dona ha anat aconseguint uns drets i s'ha anat independitzant de l'home; per això, actualment el dret de divorciar-se el tenen els dos cònjuges, ja que els dos tenen les mateixes capacitats (o similars).

La part correcta de la història seria que :

L'Aïcha no accepta que el seu marit es casí amb una altra i la deixi a ella i li demana una altra oportunitat de poder seguir amb aquest matrimoni per tal que els fills puguin tenir una vida normal amb els seus pares, però després d'una setmana els dos veuen que és impossible que això funcioni durant més temps ja que no poden enganyar els seus sentiments, per això decideixen presentar una demanda de divorci mitjançant l'advocat de família.

Més tard, els va arribar una carta a casa on tenien el dia i l'hora de la cita per tal de dur a terme aquest divorci, i posar una sèrie de condicions per al manteniment dels seus fills.

Arriba el dia, i tots dos van anar a la cita acordada. Allà el jutge els va citar totes les condicions i tots el que s'ha de portar a terme després d'aquesta separació, i després de l'acceptació dels dos, el tribunal va declarar el divorci d'aquests dos cònjuges.

⁴⁰ "rebutjar una persona amb la qual hom té lligam social o afectiu"

Una de les coses que va declarar el tribunal és la ~~hadanna~~⁴¹ dels fills, la pensió dels aliments, la casa, el patrimoni que ha de donar el pare a la seva primera dona i als seus fills per tal de sobreviure, etc., i va declarar que la tutela dels fills l'ha de tenir Aicha ja que encara són menors d'edat i necessiten molt més la seva mare, ~~a més no hi ha res que impedeixi que els tingui ella, ja que no està casada amb cap altre home~~, i no fa res il·legal que pugui perjudicar als fills.

Tal com ja vaig explicar anteriorment, després que es presenta una demanda de divorci, el tribunal pacta una sèrie de normes i condicions que seran provisionals, és a dir, que només serveixen fins que es declara el divorci dels dos conjugues, ja que llavors hi hauran unes altres normes i condicions que seran pactades després de l'acord dels dos, per tal de portar una vida justa i bona després d'acabar amb aquesta relació.

El tribunal abans de posar aquestes condicions haurà d'estudiar el cas dels dos, és a dir, abans d'assignar la tutela a algun dels dos conjugues, primer ha de veure si la mare és capaç de mantenir als seus fills, és a dir, miren que no tingui cap malaltia mental o discapacitat que li impossibiliti poder cuidar dels seus fills, i també si no fa res il·legal com per exemple drogar-se, ja que això perjudicaria als fills.

Normalment quan els fills són molt petits acostumen a quedar-se amb la mare, la qual comptarà amb l'ajuda de la seva pròpia mare, de les seves germanes/ns, dels seus parents i també del seu anterior marit, ja que aquest haurà de col·laborar en la cura i manteniment d'aquest fills. I si per algun motiu la dona és qui marxa de la parella, és a dir, si ella és la que abandona als seus fills, no compleix les necessitats vers d'ells, i no els tracta com hauria de fer una mare, llavors aquests es quedaran amb el seu pare i, si aquest es casa, la seva dona també s'haurà d'encarregar d'aquests fills, i tractar-los com a fills propis ja que això també entren dins les condicions pactades en un matrimoni.

Els fills podran començar a triar amb qui quedar-se al arribar als 12 anys, és a dir, quan una parella se separa el jutge és qui decidirà amb qui s'han de quedar els menors, i en cas que algun d'ells sigui més gran dels dotze anys, llavors

⁴¹ Paraula en àrab que fa referència a la guarda dels fills.

aquest podrà triar si quedar-se amb el seu pare o la seva mare, ja que un nen amb aquesta edat té prou capacitat per decidir amb qui quedar-se.

Això està més ben explicat en el penúltim títol, a on parla sobre la tutela dient que la persona encarregada de tenir cura del fill té l'obligació de satisfer les seves necessitats i tenir cura d'ell i, en cas que hi hagi més d'un fill, es procurarà que tots estiguin amb el mateix tutor, és a dir, miraran per no separar-los, i deixar-los tots en cura d'un. Això fa que l'altre, el que no tingui la tutela dels fills, haurà de donar una remuneració per contribuir en la seva cura.

Per tal que algú aconseguixi tenir la tutela, ha de complir una sèrie d'obligacions i ha de tenir unes certes característiques, per poder suposar que tindrà molta cura de la persona tutelada.

No poden ésser tutors ni administradors patrimonials les persones que:

- a) No estiguin en ple exercici de llurs drets civils.
- b) Per resolució judicial, estiguin o hagin estat privades o suspeses de l'exercici de la potestat o d'una tutela o privades totalment o parcialment de la guarda i l'educació.
- c) Hagin estat remogudes d'una tutela.
- d) Estiguin complint una pena privativa de llibertat.
- e) Hagin fet fallida o no estiguin rehabilitades d'un concurs de creditors, llevat que la tutela no inclogui l'administració dels béns.
- f) Hagin estat condemnades per qualsevol delictes que faci suposar fonamentadament que no desenvoluparan la tutela de manera correcta.
- g) Per llur conducta puguin perjudicar la formació del menor o la cura de l'incapacitat.
- h) Estiguin en situació d'impossibilitat de fet per a exercir el càrrec.

i) Tinguin enemistat manifesta amb la persona tutelada, tinguin o hagin tingut amb ella plets o importants conflictes d'interessos o en siguin deutors per qualsevol concepte.

j) No disposin de mitjans de vida coneguts.

I també hi han altres factors que fan que no es pugui dur a terme la tutela d'algú, com per exemple l'edat, la malaltia, la manca de relació amb el menor, falta de mitjans suficient, etc., és a dir, tots els valors, que el jutges creuen que poden afectar en la relació d'una tutela.

Més tard, quan un d'ells aconsegueix la tutela dels fills, a l'altra se li assignarà un règim de visites. Per això aquest també haurà de col·laborar en el manteniment dels fills, és a dir, tots dos tindran les mateixes responsabilitats envers els seus fills, i si algun d'ells incompleix amb les seves obligacions, llavors el tribunal de família hi intervindrà i col·laborarà amb el cònjuge que tingui la tutela per tal que això no afecti als fills, ja que hi ha el pla de la parentalitat⁴². En cas que de desacord ocasional, és a dir, si després de la separació hi han conflictes entre els pares, llavors l'autoritat judicial, després d'haver-los escoltat tots dos i els fills majors de dotze anys i els de menys si tenen prou coneixement, podrà atribuir totalment o parcialment l'exercici de la potestat al pare o a la mare separatament o distribuir-ne entre ells les funcions de manera temporal, fins a un termini màxim de dos anys, quan els desacords siguin reiterats o hi concorri qualsevol causa que dificulti greument l'exercici conjunt de la potestat.

Després de divorciar-se també hi han altres temes que tractar com per exemple els règims econòmics matrimonials, que estan explicats en el segon títol, a on ens parla sobre que principalment quan es separen o es divorcien dos cònjuges, cadascú d'ells es queda amb la propietat que tenia abans de contraure matrimoni, de manera que cadascun tenia la seva part, i si hi havien dubtes de no saber qui era el real propietari, la repartir-ne per la meitat.

⁴² És l'instrument que concreta la manera com ambdós progenitors pensen exercir les responsabilitats parentals i en el qual es detallen els compromisos que assumeixen respecte de la guarda, la cura i l'educació dels fills.

També diu que si es veu que la compensació econòmica està molt desigualada, llavors li retornaran diners a la persona qui ha rebut menys, per tal de compensar-li algunes de les seves pèrdues.

El tribunal va escoltar als dos cònjuges i als fills, i després d'imposar una sèrie de condicions i normes que han de seguir els dos, va declarar el divorci.

El jutge també va declarar que els seus fills es quedessin amb la seva mare Aisha ja que encara són menors i necessiten a la seva mare, i entre aquests dos cònjuges es va rompre la relació de matrimoni, i va néixer una altra relació anomenada co-parentalitat.

Tal com es pot veure, la família decideix mantenir una relació de co-parentalitat, que és una relació positiva en la qual tenen en compte el fet que entre ells tenen fills. Consisteix en saber gestionar correctament la relació entre l' ex-parella i els fills, amb l'objectiu d'aconseguir acords, prendre decisions compartides, interactuar amb fluïdesa i mantenir una bona comunicació. Es diu que la relació de parella s'ha acabat, però la família no, i és una bona manera per poder viure bé després d'aquests nous canvis en la família.

Després de molts anys, l'Aicha viu amb els seus dos fills en el pis que va aconseguir després del divorci, com a mitjà per poder criar als seus fills, fins un dia en el que els arriba la notícia de que Marc s'ha mort.

Es reuneix tota la família a casa de Clara (segona dona d'en Marc) per fer l' enterrament, i més tard, l'advocat de família els informa sobre la part de l'herència que li toca a cadascú d'ells. Després d'això, cada dona es va encarregar dels seus fills amb la col·laboració de l'autoritat.

Tal com es pot veure, amb la mort d' l'herència es reparteix de manera justa per a les persones dictades en el testament que va fer quan encara estava en vida, i en cas que el difunt no hagués fet un testament, llavors el tribunal intentarà repartir-la segons el grau de generacions, o per ascendència i descendència.

En el codi civil català es fa referència a herència com aquell conjunt de propietats, drets i patrimoni llegats després de la defunció d'una persona física. En sentit planer són les possessions que passen de pares a fills, quan

els primers moren. Antigament a Catalunya hi havia la tradició que el fill gran sigui l'hereu⁴³ o pubilla⁴⁴ i el segon el cabaler⁴⁵. Això vol dir que el gran es queda l'herència i el segon rep uns diners amb els que pot fer el que vulgui, antigament aquest era el que marxava del mas mentre el gran era l'encarregat de mantenir la casa i les terres pel seu fill.

En cas que aquest tipus de repartiment de l'herència encara fos utilitzat, llavors això seria la causa de molts problemes entre la societat i, en aquest cas, això causarà molts conflictes i odi entre les dues dones d'en Marc, ja que si es donés la part més gran al primer fill del difunt, llavors els fills de la segona del difunt no obtindrien quasi res, per això està bé que actualment es repartís de manera igualitària entre tots els fills.

Actualment l'herència es divideix a parts iguals entre els cridats que l'han acceptada i, en cas que els cridats no l'acceptin o no vagin a la cita acordada, llavors aquesta herència s'haurà de repartir de manera justa i igualada entre altres ascendents i descendents, millor dit, l'herència es reparteix per branques o estirps, i els representants de cada branca es reparteixen a parts iguals la porció que hauria correspost a llur representant.

En alguns casos s'aplica el dret de representació segons la línia col·lateral, en la que es computen els graus sumant les generacions de cada branca que surt del tronc comú o la línia directa en la qual es computen els graus pel nombre de generacions, descomptant la del progenitor.

Tal com es pot veure, l'herència es reparteix a les persones dictades en el testament del difunt i si aquest no el va escriure llavors s'haurà de repartir en parts iguals entre els familiars d'aquest segons una sèrie de graus de parentiu que estan dictades en la llei, és a dir, un fill obtindrà molt més que un net ja que és més proper.

⁴³ és la persona designada per rebre una herència

⁴⁴ era l'hereva, contrapartida femenina de l'hereu o receptor de l'herència de sexe masculí, i només estava aquesta quan no hi havia cap fill mascle.

⁴⁵ Fa referència als fills que no eren hereus, i que rebien com a herència una compensació econòmica en diners o en cabal al moment de casar-se o al morir els seus genitors.

En cap moment es veu que donen més herència al sexe masculí que al sexe femení, ja que s'intenta tractar a tothom per igual i eliminar les injustícies que hi havien envers al sexe femení. És cert que fa anys, les dones tenien un valor molt inferior que els homes, i això era a causa de la cultura, tradicions, costums, etc., però al llarg dels anys, en molts països com per exemple a Catalunya, la dona ha anat lluitant pels seus drets fins aconseguir-los, i cada cop s'independitza més, i per això actualment aquí les dones ja tenen quasi els mateixos drets.

Això també és gràcies a la incorporació de la dona al treball, és a dir, anteriorment com que només els homes podien treballar, només aquests intervenien en la creació del dret, però quan la dona també va començar a treballar i va aconseguir estar al mateix nivell i tenir importància llavors aquesta també va col·laborar amb els als càrrecs en l'actualització d'aquest dret.

En conclusió podem dir que el dret civil català intenta tractar als dos sexes de la mateixa forma, és a dir, intenta buscar la igualtat i la justícia. És cert que anteriorment aquí les dones també eren tractades amb inferioritat ja que ningú podia jutjar això i dir que era una injustícia, però a mesura que va passant el temps, aquestes injustícies shan anat eliminant, i cada vegada hi ha més justícia i igualtat de sexes, i això s'aconseguirà plenament quan la dona s'independitzi totalment de l'home i no necessiti cap mena d'ajuda.

Diferències entre el dret civil de família català i el dret familiar musulmà:

Tal com he explicat anteriorment el dret és un ordre jurídic que s'expressa normativament per regir una societat, regular-ne la conducta i resoldre'n els conflictes inspirat en els postulats de la justícia i per això varia segons molts factors com per exemple la religió, el país, les tradicions, costums, etc., per tal de poder aconseguir el seu principal objectiu. És a dir, hi ha una sèrie de factors que afecten al dret del país i fan que sigui d'una manera o d'una altra per tal d'aconseguir la justícia i la igualtat, per això si per exemple portem el dret del Marroc i l'intentem dur a terme aquí, no podrà regir la societat sinó tot el contrari, és a dir, en lloc de solucionar els problemes de la població, allò que farà és crear-ne més, ja que els que viuen aquí no tots tenen els mateixos

pensaments, religió, etc., i per això trobaran que no és just. I si el dret civil català d'aquí el portem al Marroc passarà exactament el mateix, ja que no es considera adequat per l'entorn.

Per veure-ho més clarament i entendre-ho millor, ara explicaré una sèrie de diferències que n'hi ha entre el dret familiar del Marroc i el dret civil familiar Català i, d'aquesta manera, es podrà veure més clarament com afecta l'entorn, la societat, i la religió en la manera en que s'aplica el dret en els dos països.

Per començar hem de saber que aquests dos drets provenen de fonts totalment diferents, ja que el codi familiar marroquí, anteriorment anomenat Al-Mudawana, prové de la religió majoritària d'aquest país, que seria l'islam, i també del codi general del Marroc, que és un conjunt de normes generals creades per l'home i no pas la religió per tal de millorar la societat i aconseguir més justícia. En canvi el dret civil Català prové de diferents fonts com per exemple la doctrina, el costum, la constitució, la jurisdicció, la legislació, etc., encara que anteriorment també utilitzava la religió com a font.

Aquestes fonts esmentades fins ara són la principal causa de les diferències presents en els dos drets, és a dir, la manera en que s'ha creat i a què segueixen són els que fan que les regles siguin d'una forma o d'una altra, i per això hi ha una sèrie de diferències entre el dret d'aquí i el del Marroc.

Tal com podreu veure en el quadre, hi ha una sèrie de diferències més generals que són les més importants i les que acostumen a crear polèmica, i altres que no tant.

Començant per les més generals podem veure que en el Marroc, abans de contraure matrimoni, el noi ha de donar el dot, que seria una quantitat de diners que és capaç de donar, a la seva futura muller, i aquest acte no està present aquí i molta gent pensa que no és just cap a la dona ja que es considera com si el noi estigués comprant la noia, però segons una entrevista feta a Badia Bouya Taoumia (que està en l'Annex 1), això no és així ja que per començar els diners se'ls queda la dona i no els seus pares i, a més, són per tal que ella tingui la capacitat de comprar tot allò que vulgui abans de casar-se, o per complir les seves necessitats, i per això podem dir que és un acte de donar-li valor a la dona i no pas per menysprear-la.

Una altra diferència és que la dona al Marroc ha de tenir un Wali, és a dir, un responsable que la cuidi i la protegeixi i aquest només pot ser el seu pare, fill, tiet, o avi, és a dir, els parentius més propers del sexe masculí, i això no existeix aquí ja que es creu que la dona és capaç de protegir-se per si mateixa i no necessita a ningú que ho faci per ella, però podem dir que al Marroc no es fa perquè es cregui que la dona no pot per ella mateixa, sinó que és preferible que no li passi res dolent, i com que diuen que “prevenir és millor que curar” llavors s'intenta que les dones estiguin les més protegides possible.

En el cas de la diferència que diu que en el Marroc no es poden mantenir relacions sense tenir un acte matrimonial és principalment un manament de l'islam, ja que es diu que han d'estar purs fins contraure matrimoni, i això també està present en el cristianisme, però com que aquí no se segueix cap religió, es creu que tothom té llibertat de fer el que ell vulgui.

Després tenim el tema que crea molta polèmica ja que molta gent creu que no és justa, és a dir, la poligàmia és un tipus de relació amorosa i sexual entre més de dues persones que en el cas del Marroc està permesa. Al Marroc, fa poc temps es permetia el casament d'un home amb quatre dones al mateix temps, però segons les últimes actualitzacions, es veu que això només és permès si aquest presenta suficients raons, és a dir, l'home ha de dir i confirmar davant el tribunal el perquè es vol casar, llavors el jutge veurà si les causes són suficients o no (les causes poden ser per malaltia, problemes psicològics, etc.), en canvi aquí a Europa es pensa que no es practica la poligàmia, però si ens hi fixem més sí que es practica, el que passa és que no és necessari que sigui per mitjans d'un matrimoni sinó que és per unió lliure, és a dir, sense casar-se, un home pot estar amb més d'una dona en un període determinat, i no es permet la poligàmia per matrimoni.

I finalment tenim les maneres d'acabar amb una relació matrimonial, que aquí hi ha tres formes que són mitjançant la nul·litat, el divorci, i la separació, en canvi en el Marroc només són dos formes, i una d'elles l'estan traient, és a dir, només hi ha el divorci i el repudi, però aquest últim ja no s'utilitza i s'intenta treure del codi.

En cas que algú es separi aquí, si baixa al Marroc aquesta separació no contarà ja que no existeix allà, per tant es considera que aquesta persona

encara està casada, i el mateix passa amb la nul·litat o el repudi, que aquest últim no és acceptat aquí a Catalunya.

Més endavant, tal com es veu clarament en el quadre, hi ha una sèrie de diferències entre aquests dos drets però que no creen tanta polèmica.

Per començar podem dir que el fet que la dona no es pugui casar amb un home no musulmà és pel simple fet que al Marroc es segueix l'islam i per això, com que la dona té més facilitat de deixar la seva religió a causa del marit, llavors és preferible que la dona no tingui relacions amb algú altre que no sigui musulmà, o també que no està permès el fet d'establir relacions abans d'un acte matrimonial; en canvi aquestes normes no estan dins del codi civil català ja que dins d'aquest no intervé la religió, ni res qui hi tingui a veure, i aquestes són principalment normes religioses.

Més endavant tenim el tema de béns, és a dir, al Marroc quan dos cònjuges trenquen una relació matrimonial, tot el que tenen es reparteix per la meitat encara que només sigui d'un d'ells, en canvi aquí cadascú es queda amb allò que es considera seu, i en cas de dubte se'ls reparteixen per la meitat.

I en el cas de l'herència, moltes vegades hem sentit que al Marroc la dona no té dret a l'herència o que si en té és molt inferior que la de l'home, però gràcies a les entrevistes que he fet, i a la recerca he vist que això no és cert, és a dir, és veritat que la dona obté la meitat que la del seu germà, però si aquesta està casada llavors el seu marit també té dret a l'herència, per tant aconsegueix un valor igual que el del seu germà.

Fins ara he explicat les diferències que són més importants i les que més marquen els dos drets, i tal com es pot veure, la religió ha sigut el principal factor causant d'aquestes diferències, ja que en el dret del Marroc influeix molt l'islam, en canvi el codi civil català no hi afecta la religió, o només afecta però d'una manera molt escassa.

En conclusió podem dir que entre el Dret civil familiar català i el dret familiar musulmà hi ha una sèrie de diferències, causades principalment per la religió ja que en el dret del Marroc hi intervé l'islam en canvi aquí no.

Aquestes diferències, vistes des d'un punt de vista exterior, és a dir, sense aprofundir, les del Marroc poden semblar bastant injustes envers la dona, però si arribem a entendre la causa de perquè són així, segurament canvien

d'opinió, a més la cultura, la nacionalitat i les tradicions també afecten en la nostra manera de pensar i per això segurament hi hauran coses que per a algú semblaran unes grans desigualtats però per a altres poden arribar a ser molt justes.

Al llarg dels anys, el dret ha anat canviant buscant la justícia i la igualtat, per això podem dir que el dret d'ara, tant el d'aquí com el del Marroc són justs i acceptats pels ciutadans que els fan servir, i encara que el del Marroc no ho sembli tant, tal com vaig dir anteriorment si aprofundim a entendre-ho millor segur que ens semblarà molt més just del que sembla a primera vista.

Diferències	
Les més generals	
Dret civil familiar català	Dret familiar musulmà (Marroc)
L'home no està obligat a donar res a la noia per poder contraure el matrimoni, si els dos hi estan d'acord.	El dot: abans de contraure un matrimoni, l'home ha de donar una quantitat de diners a la noia per tal que s'accepti aquest matrimoni.
La dona no té perquè tenir qui la protegeixi, ja que no és necessari.	Hi ha un Wali, que és el responsable de cuidar a la dona i protegir-la.
És permès establir una relació sense la necessitat de contraure matrimoni.	Per tal que una relació sigui acceptada, hi ha d'haver un <i>Akd Zawaj</i> (acte de matrimoni)
Un home no pot estar casat amb més d'una dona al mateix temps.	Existeix la poligàmia
Trencar una relació matrimonial: - Nul·litat - Separació - Divorci	Trencar una relació matrimonial: - Divorci - repudi
Altres diferències	
La dona es pot casar amb ella vulgui, sense que importi la religió.	La dona no es pot casar amb un no musulmà.
La religió no afecta de cap mena al dret.	La religió és una Font del dret.
Llibertat d'establir relacions, no casar-se, etc.	No s'accepten relacions sexuals abans de contraure matrimoni.
La poligàmia per unió lliure, sense casar-se.	La poligàmia a partir del matrimoni.
Després d'acabar amb la relació matrimonial, cada un dels conjugues es queda amb allò que es considera seu.	Després d'acabar amb la relació matrimonial, els béns que tenen són un bé comú i es divideixen en parts igualitàries entre ells.
En quant a l'herència, els dos sexes obtenen parts igualitàries.	El sexe masculí obté el doble que el sexe femení

Semblances entre la Mudawa i el dret civil familiar Català:

Encara que el dret civil de família català i el dret familiar musulmà provinguin de diferents fonts i estiguin basats en diferents coses, no hem d'oblidar que els dos tenen el mateix objectiu que és regir una societat, regular-ne la conducta i resoldre'n els conflictes inspirat en els postulats de la justícia i per això són més o menys iguals i comparteixen moltes normes.

Moltes vegades pensem que el dret ha de ser igual en tots els llocs a causa de que busca les mateixes finalitats, però hem de tenir en compte que no en tots els llocs es defineix igual el terme de justícia i per això mateix el dret no ha de ser exactament igual en tots els llocs, però sí que ha de compartir temes comuns com per exemple el fet que els fills s'han de quedar amb la mare després d'un divorci, o que el marit no pot fer res sense demanar permís a la seva dona perquè dins d'un matrimoni les decisions s'han d'agafar per acord dels dos, ja que un matrimoni representa que és més que una simple unió de dues persones, sinó que és un acord en el qual la dona passa a ser part de l'home, i aquest passa a formar part de vida de la dona, i el que afecti a un afectarà a l'altra.

Finalment podem dir que malgrat les diferents fonts del dret, la majoria de coses són iguals en els dos drets, i això és perquè el dret en general té un únic objectiu que és aconseguir la igualtat i la justícia.

El dret depèn de la cultura i el país?

Com ja he dit abans, el dret depèn de moltes coses, i entre elles està la cultura i el país, és a dir, la mentalitat de la gent depèn de la seva nacionalitat, de la seva cultura, i dels seus coneixements, per això es pot dir que encara que no ho sembli, el dret també està influït per la cultura i el país, ja que les persones que el fan tenen una forma de pensar que pertany a aquell lloc.

Cada país té la seva cultura, i això va ser un factor que a la llarga ha fet que hi hagi un tipus de normes o unes altres com per exemple, en el cas del Marroc, com que des de fa molt d'anys els homes són els que tenien més drets, són els que manaven, els que podien estudiar, treballar, etc., encara que ha passat

molt de temps, segueix havent diferència entre els drets de la dona i de l'home ja que ha passat a ser part de la cultura, o també el fet de que abans només podien treballar els homes, va fer que aquests fessin les normes i els drets, pensant només en sí mateixos, i encara que en el dret s'han fet moltes millores en quant a aquest tema, és a dir, encara que s'ha millorat la situació de la dona enfront a l'home, la societat encara no fa molt de cas a aquestes novetats, i se segueix fent el que s'ha fet fins ara, que és donar-li més valor a l'home només pel fet de que estan acostumats a això i pensen que és el més correcte.

És just que cada país tingui el seu propi dret?

El dret no cal que sigui igual per a tots els països ja que és una cosa que depèn del lloc, cultura, religió, etc. , i per això mateix, és impossible que sigui igual en tots els llocs ja que els factors varien. Com tots sabem, en cada país hi ha una religió majoritària, és a dir, una religió que es practica molt més que les altres, i aquesta és la que pauta d'algunes parts del dret.

Si s'arriba a posar el mateix dret per a tots els països llavors no seria just, ja que no es tindrà en compte la religió, i a vegades es farà el contrari del que diu. Per això mateix no tindria sentit posar algun dret pensant que seria just, cometent una injustícia per a la gent, ja que d'alguna manera farà que no es faci cas a la religió (per als que no creuen en res, no és cap problema, però per als creients això seria un pecat, i no seria just per a ells).

Segons una entrevista que vaig fer, vaig veure que la majoria de la gent pensa que és impossible fer que en tots els països hi hagi el mateix dret i que sigui just per a tothom, en canvi la resta pensen que això estaria molt bé, ja que llavors tots tindríem els mateixos drets. És a dir, hi ha gent que pensa que el fet de posar el mateix dret en tots els llocs, farà que la gent sigui tractada per igual en tots i això seria una gran justícia, ja que d'aquesta manera ningú es queixarà de l'altra.

Què passaria si tots els països tinguessin el mateix dret?

Com ja he explicat anteriorment, cadascú té una idea diferent de què és el dret i la justícia, per això mateix si tots els països tinguessin el mateix dret, n'hi hauran molts descontentaments i a més això no seria just.

El dret ha de ser alguna cosa que posi justícia i igualtat, que resolgui problemes, que acabi amb les guerres i els descontentaments humans, etc., i per això mateix no pot ser igual en tots els llocs, ja que cadascú pensa diferent, i tenen cultures i tradicions diferents.

Encara que s'intenti, no hi ha res que sigui just per a tothom, ja que això varia a causa de moltes causes esmentades anteriorment i per això és impossible posar un dret igual en tots els països, i que aquest fos anomenat dret, amb la finalitat d'imposar justícia.

Què és just?

Per poder entendre més bé tots els temes esmentats anteriorment, és a dir, per saber si tots els països poden tenir els mateixos drets, de què depèn el dret, està bé que cada país en tingui un de diferent, etc., hem de saber què significa ben bé el terme justícia, com ho podem entendre i com ho podem relacionar amb el dret.

Primer de tot hem de saber que el terme "just" pot tenir molts significats que són allò:

- Amb exactitud, sense deixar gens de marge.
- Conforme a la justícia.
- Legítim
- Que obra segons justícia.
- En l'Antic Testament, fidel a la Llei.
- En el cristianisme, sant, justificat en Crist.
- Que s'adapta exactament a allò a què està destinat, exacte quant a pes, mida o mesura.
- Que s'adapta tan exactament a allò a què està destinat que resulta lleugerament estret o incòmode.

I prové de la justícia, que és un concepte amb moltes definicions, ja que depenent del punt de vista en el que es veu, pot variar el seu significat.

És de l'àmbit religiós, justícia com justificació per la fe, al social, justícia legal, distributiva, social, al privat, justícia com virtut, al públic i institucional, justícia com poder judicial.

Generalment, la justícia s'associa a l'actitud de l'home de vida moral recta, a l'home que anomenem bo, segons Plató, la justícia només és allò relacionat amb el Bé: és just l'home que només fa el bé, i no comet mals. També diu que la ciutat justa es aquella que està governada per un governant que coneix el Bé, i ordena les classes que la componen al compliment del seu fi.

Aristòtil també ens parla de la filosofia, dient que aquesta no és res més que una virtut tota, que engloba les altres virtuts ètiques, i consisteix en l'observació de la llei i virtut parcial. Per a ell hi ha dos tipus de justícia que són, la distributiva, que és aquella que regula la distribució de càrregues i premis en la societat, i la correctiva o commutativa, que és aquella que regula les relacions personals.

La idea de la justícia d' Aristòtil és diferent de la de Plató, ja que aquest diu que no només és el Bé, sinó que és el Bé comú de la societat.

Un altre filòsof anomenat Ulpià, per definir què és la justícia va recórrer a l'exemple: viure de forma honrosa i acreditada, no perjudicar els altres i donar a cadascú el seu, és a dir, tot el que li toca, sense robar ni res que tingui a veure la justícia legal i social en la llei eterna, i a la particular anomenada commutativa.

A part d'aquests pensaments dels filòsofs, al llarg dels anys hi van havent noves definicions i teories per al terme justícia, o just, i molts es formulen en l'àmbit d'allò social, és a dir, busquen els beneficis socials.

Es distingeix entre una justícia formal, que és la que busca la igualtat de tots els ciutadans davant la llei en l'aplicació de la justícia entesa com a procediment judicial, i una justícia material, que es refereix als criteris reals que ha de procedir-se a la distribució dels béns socials; en aquesta hi caben tot

tipus de discussions teòriques i pràctiques: si es distribueix segons la necessitat, el mèrit, l'esforç o la col·laboració, i com s'aconsegueix fer-ho.

Tal com podem veure, tant el terme just o la justícia no es poden definir exactament ja que la seva definició i la manera d'entendre'ls depèn de la persona, la forma en què pensa, la cultura, el país, etc., en conclusió podem dir que depèn de la mentalitat de les persones.

Però malgrat això podem veure que més o menys les definicions s'assemblen, ja que en la majoria, la justícia es defineix com alguna cosa per aconseguir el bé, o més ben dit el bé de tothom, no causar mals, és a dir, fer coses que no facin mal a ningú, ser tractats tots per igual i amb totes les condicions necessàries, la raó humana.

En l'actualitat hi han dos teories molt importants de la justícia que són la de John Rawls⁴⁶, que va fer un llibre anomenat "Teoria de la justícia" (1971), que relaciona la idea de justícia amb la de contracte social com a fonament de la societat i diu que just seria el que els ciutadans, en una situació que denomina la posició original, decideixen mantenir com a principis fonamentals de la societat a què lliurement accedeixen: el primer d'aquests principis es refereix a la igualtat bàsica de tots i el segon, a les diferències que han d'admetre'ls pel bé de tots. I també hi ha la teoria de Norbert Nozick, que sosté la justícia distributiva i rebutja atènyer-se a criteris de distribució, dient que just és el que s'obté mitjançant una conducta legítima, i aquest autor fa de la llibertat d'elecció un dels fonaments de la justícia.

En conclusió podem dir que la paraula just és molt difícil de definir de manera exacta, ja que depèn de moltes coses, i per això pot ser que jo consideri una cosa justa, però que un altre no la consideri així. I per tant, per saber si alguna cosa és justa o no, haurem de veure si no causa el mal per a ningú, i si té conseqüències igualitàries per a tothom.

El dret és just?

⁴⁶ Va ser un filòsof polític i moral estatunidenc, un dels més rellevants de la segona meitat del segle XX.

Sí, el dret és un ordre jurídic que s'expressa normativament (conjunt de normes) per regir una societat, regular-ne la conducta i resoldre'n els conflictes inspirat en els postulats de la justícia, per tant, ha de ser just. És a dir, en teoria el dret és just ja que engloba tots els termes esmentats anteriorment per definir la justícia, ja que busca la igualtat social, intenta regular la conducta de les persones, tractar a tothom per igual, etc.

Depèn de molts factors podem pensar que no és just, com per exemple, la nacionalitat de les persones fa que pensin si el dret d'aquell país és just o no, i també la religió, ja que una persona nascuda aquí, i amb la religió cristiana pot considerar que el dret del Marroc no es just, ja que no té les mateixes formes de pensar, o el mateix concepte de justícia, i viceversa, és a dir, una persona del Marroc pot pensar que alguns conceptes del dret d'aquí no són justs ja que pensa diferent.

Segons Badia Bouia Taoumia, el dret sempre és just ja que busca la manera d'igualar, de solucionar problemes, etc., i mai podem dir que no ho és ja que sigui d'on sigui i com sigui és just, encara que la gent d'altres llocs pensin que no ho és, és a dir, el fet que una persona pensi que el dret d'un altre país (que no sigui d'on viu ell) no és just, no fa que realment no ho sigui, ja que això depèn de la cultura, religió, etc.

Quin és el factor que fa que algú tingui més drets que algú altre?

El dret és la ciència que imparteix justícia, per tant per tal de que tot sigui just, no haurà de tractar per igual ja que no totes les persones tenen les mateixes qualitat, habilitats i capacitats, és a dir, una persona malalta hauria de tenir més drets que una persona sana, ja que no tenen les mateixes capacitats, i per tal de que s'igualin se li donen més drets a un i no pas a l'altre.

Hi ha un conjunt de factors i requisits que fan que algú tingui més drets que algú altre, i aquests poden ser com per exemple: la malaltia, el fet de tenir a algun familiar amb discapacitat, la malaltia d'algun parent, tenir molts fills, pertànyer a una família nombrosa, estar divorciat/ada, etc., i tal com es pot veure, totes aquestes coses afecten a la vida d'una persona, i per això no tots som iguals, ni tots necessitem la mateixa ajuda.

Segons una petita enquesta (adjuntada a l'Annex 2) que vaig fer a la gent de Mataró, vaig veure que la majoria de la gent pensa que per tal de ser justs, se li ha de prestar més ajuda a qui més ho necessita i no a tothom per igual, i l'altra gent pensa que no ha de ser així, és a dir, que tots hem de tenir els mateixos drets, i les mateixes prestacions, per això no se li poden donar més drets a ningú, sigui quina sigui la seva situació.

En el moment que els vaig dir la meva opinió, sobre que no tots tenim la mateixa vida, ni que tots necessitem el mateix, ja que hi ha una sèrie de fets que marquen la nostra vida, i que fan que siguem tractats d'una manera o d'una altra, aquests em van dir que això tampoc seria just, és a dir, el fet que les persones tinguin més drets només perquè per exemple pertanyen a una família nombrosa fa que hi hagin desigualtats, ja que això seria donar més prestigi a la gent amb més fills, i no seria just pels que no poden tenir fills, o als que no ho volen.

Alguns em van dir que tots hauríem de tenir els mateixos drets i hauríem de ser tractats de la mateixa forma, ja que tots som persones i encara que no o sembli, tots tenim les mateixes capacitats. Però des del meu punt de vista, crec que si ens fixem en el que diu aquesta gent, es pot veure que en la nostra societat encara hi ha persones que pensen de manera injusta i que no pensen pel favor que li poden fer als altres, sinó només en ells mateixos, és a dir, avui en dia també hi ha gent que no vol que els altres tinguin més drets que ells encara que aquesta gent tingui problemes, o discapacitats per poder afrontar alguna cosa.

A part d'aquesta gent, la majoria de les persones de Mataró, pensen que el dret tracta d'impartir justícia, i per això mateix intenta donar a les persones una sèrie de normes, drets, etc., per igualar les diferents situacions entre ells, i d'aquesta manera tots poden arribar a tenir una vida bona, i no sentir-se inferiors per les petites circumstàncies i diferències que ens dona la vida.

Qui posseeix millors drets en el dret civil català, el sexe femení, o el sexe masculí ? Perquè?

Després de fer la primera part del meu treball de recerca, m'he pogut assabentar que dins del dret civil hi ha un conjunt de drets que van dirigits a la dona, i altres als homes, i això demostra clarament que no els dos sexes tenen els mateixos drets, sinó que el fet de ser dona o home fa que tinguin una sèrie de drets o normes, o unes altres.

Per començar a parlar d'això, m'agradaria dir que aquestes diferències que es fan dins d'aquest dret no són per donar més punts favorables a algun sexe, sinó que simplement perquè no tots som iguals, i per això mateix no tots tenim les mateixes capacitats.

Des de fa molts anys, la religió havia marcat moltíssim al dret, ja que era una font d'on s'extreia, i per això actualment encara hi ha pensament i tradicions que afecten molt en la nostra manera de pensar, i d'aquesta manera fem que els homes tinguessin més o menys drets que les dones.

En el dret civil familiar català podem veure que la persona amb més drets és el sexe femení, ja que, com ja he dit anteriorment, la religió i les tradicions van afectar molt en les nostres formes de pensar, i per això, fins ara es conserva la idea que les dones tenen menys capacitats que els homes, és a dir, que els homes poden fer moltes coses per si sols, no depenen de ningú, s'atreveixen a tot, poden estar sols, etc., en canvi se sap o es pensa que les dones no poden dependre de si soles sense cap mena d'ajuda, que les dones són febles i no poden fer allò que desitgen.

Es diu que perquè hi pugui haver justícia, se li ha de donar la dona una sèrie de drets més que als homes, per poder igualar les seves situacions i que tots dos tinguin les mateixes capacitats, és a dir, s'intenta fer que els dos sexes siguin iguals. Per aconseguir-ho donen més ajuts i suports a la dona que no pas a l'home.

Després de fer una enquesta(que està a l'Annex 2) , vaig veure que la majoria de la gent gran pensa que està bé el fet de donar-li més drets a les dones, ja

que això seria per tal que elles també tinguessin les mateixes capacitats, en canvi la gent més jove deia que això no era just, és a dir, deien que avui en dia la dona pot fer exactament les mateixes coses que fan els homes, i per això mateix no seria just donar-li més avantatges al sexe femení si ja està igualat al sexe masculí.

En conclusió podem dir que com més joves són, més d'acord estan amb aquesta idea, ja que tal com se sap, les persones hem anat evolucionant i que les dones d'avui en dia no són les mateixes que hi havien fa déu anys i per això el dret hauria de tractar als dos gèneres amb els mateixos drets, ja que tots dos poden fer les mateixes coses, i tenen les mateixes capacitats.

Qui posseeix millors drets en el dret familiar musulmà, el sexe femení, o el sexe masculí ? Perquè?

Tal com ja he dit abans, el dret no tracta a totes les persones per igual ja que busca la justícia, i per tal d'aconseguir-la hauria de fer una sèrie de mesures per tal d'igualar les situacions i fer que tots tinguin les mateixes capacitats.

El dret intenta donar una sèrie d'avantatges a un dels dos sexes per tal d'igualar entre ells la capacitat per poder viure.

En el cas del dret familiar musulmà, no passa el mateix que en el cas del dret civil familiar català, és a dir, en aquest cas no són les dones qui tenen més drets que els homes, sinó que els dos tenen més o menys els mateixos drets. Al principi de tot, es pot dir que La Mudawana està inspirada en la religió de l'islam, i com que la religió és justa, el dret també ho és. Des de la religió es pot veure que la dona, després de casar-se passa a ser responsabilitat del marit, és a dir, és ell qui l'ha de cuidar, mantenir, etc., i per això mateix ella només ha de fer que el seu matrimoni segueixi en bones condicions, en canvi l'home al casar-se ha de mantenir-se a ell mateix i al mateix temps a tota la família, inclosa la dona, i per compensar això, l'home si veu que la dona no fa les seves responsabilitats com a una muller, ell té dret a casar-se un altre cop, però a condició de demostrar que ell té la capacitat de mantenir-les i tractar-les exactament per igual.

Segons l'enquesta (està present en l'Annex 2), molta gent d'aquí pensa que al Marroc, l'home és qui té més drets, i pensen que això és a causa del

masclisme, és a dir, creuen que la societat musulmana és molt masclista, i l'home és qui mana, per això la dona no té dret a res, però després d'haver fet aquest treball i haver aprofundit més en aquests temes, m'agradaria dir que això no és així, ja que la societat no és masclista, sinó que només vol el bé de tothom, i com que pensen (per igual que la societat espanyola), que la dona no té les mateixes capacitats que té l'home, i també que la dona ha de ser tractada i mantinguda molt bé ja que (segons la religió), gràcies a ella es pot entrar al paradís, és a dir, un fill pot entrar al paradís al tractar bé a la seva mare, un marit també entra al cel al tractar bé a la seva dona, i un pare entra al paradís si aconsegueix educar una bona filla, i per això mateix, els homes són els que tenen la responsabilitat de mantenir a la família, en canvi la dona té dret i la llibertat de no treballar, amb la condició de cuidar de la seva família i mantenir-la unida.

La gent musulmana pensa que el dret del Marroc està molt bé ja que segueix el que diu l'islam i com ja he explicat abans, pensen que l'home té més drets que la dona només perquè té més responsabilitats i per tal de facilitar-li la vida li donen més drets i d'aquesta manera tindrà més capacitat per complir les necessitats i responsabilitats que té com a home. Cada vegada, però, donen més drets a la dona, ja que la societat va canviant i cada vegada la dona és més independent.

El dret ha d'intervenir en la nostra privadesa? De quina manera pot arribar a influir en nosaltres?

La vida que tenim ara és gràcies al dret, és a dir, les millores que hi ha hagut fins ara, la justícia i l'ordre que hi ha en les societats és gràcies a l'existència de dret, i que sense ell la vida seria molt difícil, ja que manaria qui tingués més poder i no hi hauria justícia entre ningú.

Podem dir que el dret és molt essencial en la nostra vida ja que és l'únic que aconsegueix imposar i mantenir un ordre, i té tot el dret a intervenir en la nostra vida privada, ja que si ho fa seria per imposar justícia i per això mateix, crec que sí que ha d'estar en tots els nostres dies.

El dret es fa servir per imposar justícia i és un conjunt de normes que serveixen per regir una societat, regular-ne la conducta i resoldre'n els conflictes inspirats en els postulats de la justícia, i per això mateix només intervé en allò on creu

que ha d'intervenir per tal d'aconseguir solucions i millores en les nostres vides, per això mateix crec que és important en tot allò que ens importa, en els nostres dies normals, en la nostra privadesa, etc.

Conclusió:

Després d'haver comparat el dret civil de família català, i el dret de família musulmà, com a conclusió general seria que actualment encara segueix havent una sèrie de diferències, i que a simple punt de vista ens pot semblar que el dret civil català és el que tracta amb més igualtat als dos sexes, ja que a tots dos els dóna els mateixos drets. En canvi, el fet que el dret del Marroc donés una mica més de drets al sexe masculí ja ens deixa pensar que és masclista, però gràcies a aquest treball he pogut veure que això és totalment diferent.

Per poder entendre si un dret és just o no, no s'ha de mirar només per sobre, sinó que s'hi ha d'aprofundir més, és a dir, s'ha de buscar en les seves fonts i entendre perquè està d'aquella forma i no d'una altra. Llavors al aprofundir en el dret familiar musulmà vaig veure que el dret ha canviat molt des de fa anys, i que actualment és molt semblant al d'aquí, però la societat encara no el fa servir, és a dir, el dret del Marroc sí que és just, el que passa és que falta el control per tal que la gent el faci servir.

En molts temes com per exemple la poligàmia, en quant al dret ha canviat totalment, ja que actualment no està del tot permesa, i el tribunal només la pot acceptar en una sèrie de condicions, però com que no hi ha control sobre la societat, moltes vegades un home es casava sense que el tribunal s'assabenti perquè tal com em va explicar la Badia Bouia, un home podia jurar davant el tribunal que ell no estava casat amb més d'una dona, però després, pactava matrimoni només mitjançant *al fatiha*, una sura de l'Alcorà, davant tota la família i d'aquesta manera després de dos anys, aquest pot anar al tribunal amb dotze persones que juren haver-li vist juntament amb la seva dona, i encara que estigui casat amb una altra, no poden fer res més que casar-li amb aquesta.

Per tal d'entendre més bé tots aquests punts, vaig fer una sèrie de coses com per exemple visitar la facultat de dret de la Pompeu Fabra, i d'aquesta manera

vaig poder ficar-me més bé dins del paper d'una estudiant de dret i vaig poder veure l'entorn que hi ha avui en dia pels que tracten aquest tema.

També vaig fer una entrevista amb la Saida Zerrouk que és una de les dirigents de l'Espai catalano-marroquí de la Fundació Nous Catalans, i també la presidenta de l'associació sociocultural Ibn Batuta, que té com a objectiu oferir ajuda humana, social i cultural a la població immigrada, i fomentar l'intercanvi cultural donant a conèixer la cultura d'origen de les persones nouvingudes i així facilitar la comprensió de la cultura del país d'acollida d'aquestes persones. Com que la Saida Zerrouk va estudiar dret i té molta experiència en aquest àmbit, em va ajudar a entendre de forma general com és el dret al Marroc, i alguns canvis que va fer en quant a la situació de la dona.

Finalment vaig fer una entrevista a la Badia Bouia Taoumi, una dona llicenciada en dret al Marroc, especialitzada en el dret privat, educadora social en un centre de menors, mediatra i interlocutora en l'hospital de Mataró, i escriptora de molts llibres com per exemple apropem el Marroc (la situació de la dona marroquí), un llibre del 2004 que el va fer juntament amb Cecília Pont.

També va fer el de Pedra sobre Pedra, dietari d'una mediatra intercultural, juntament amb Anna Cabot, i més contes com els de contes en colors, que el va escriure juntament amb Rosa Sensat.

A part de ser tot això, també és una dona amb molts coneixements i molta experiència en tot allò que té a veure amb el dret al Marroc, els drets de la dona, el dret d'aquí i també la situació de la dona avui, per això gràcies a ella he pogut entendre i aprofundir més en la part del dret de família del Marroc, i també vaig poder veure més clarament les diferències entre el dret del Marroc i el d'aquí en quant a la família.

Al final de tot el treball he pogut veure que tant el dret d'aquí com el del Marroc son molt justos i tracten per igual als dos sexes, però la gran diferència que hi ha entre Catalunya i el Marroc, és que aquí s'han seguit a peu de lletra les normes, en canvi al Marroc com que no hi ha gaire control, la gent fa el que vol i després menteix al tribunal i aconsegueix tot allò que vol.

D'alguna manera podem dir que ara el que ha de canviar no és el dret sinó la gent, és a dir, abans quan la dona tenia menys drets i era inferior dèiem que el dret s'havia de millorar, però actualment ja no podem dir això ja que seria incorrecte, perquè ara la dona té els mateixos drets que l'home, però el que ha de canviar per tal que es noti això és la societat, és a dir, dins la població del Marroc s'han de fer tres coses per tal que el dret triomfi, i aquestes són que han d'eliminar la corrupció i el poder i han de tenir més control sobre la societat.

Per acabar m'agradaria dir que en acabar aquest treball he pogut obtenir una resposta a la meva primera tesi, i a una sèrie de preguntes que tenia al principi de tot, i el més important és que he pogut saber que tant el dret d'aquí com el del Marroc són iguals, i el que semblin diferents és la societat, i la manera en què utilitza el dret. En fer aquest treball a part d'haver après coses noves sobre el dret, també he conegut a gent d'aquest àmbit, com la Saida i la Badia, que tenen molta experiència en això.

Referències documentals

- BRAMON, Dolors. *Obertura a l'islam*. 2a ed. Barcelona: Editorial Cruïlla, 2002
- La comissió de Dones Advocades, La Mudawana (El nou codi de Família marroquí 2004).
- http://www.ara.cat/societat/Codi-Civil-Esmenes-totalitat-rebutjades_0_1324667626.html
- <http://nkairalawfirm.com>
- <http://nkairalawfirm.com>
- http://justicia.gencat.cat/ca/departament/publicacions/llibres_per_tematica/dret_civil_catala/
- http://justicia.gencat.cat/web/.content/documents/arxius/doc_27871224_1.pdf
- http://justicia.gencat.cat/ca/ambits/dret_civil_catala/
- <http://definicion.de/separacion/>
- <http://www.significadolegal.com/>
- <http://www.encyclopedia-juridica.biz14.com/inicio-encyclopedia-diccionario-juridico.html>
- <http://www.uji.es/bin/publ/edicions/ldci.pdf>
- <http://www.derecho.com/>
- <file:///C:/Users/fujitsu/Desktop/214-797-1-PB.pdf>
- <http://www.womeninislam.ws/es/la-poligamia.aspx>
- http://w27.bcn.cat/porta22/es/entitats_recursos/pagina11596.jsp
- <http://www.xtec.cat/~jortiz15/socfami.htm>
- <http://www.fmyv.es/ci/es/Familia/7.pdf>
- <http://www.icafe.com/docs/estrangeria/documents/fmarr.pdf>
- <https://ca.wikipedia.org/wiki/Dret>
- <http://civil.udg.edu/normacivil/cat/ccc/l5-2006.htm>
- <https://directa.cat/una-delegada-de-long-novact-es-expulsada-del-marroc-defensar-drets-civils-collectiu-lgtb>
- <http://idpbarcelona.net/cat/observatori-marroc/presentacio.php>

- <http://www.elpuntavui.cat/article/2-societat/5-societat/832349-la-confident-de-les-marroquines.html>
- <http://www.historia-del-derecho.es/2012/01/el-derecho-musulman.html>
- <http://angelsistemasjuridicos.blogspot.com.es/2012/05/derecho-musulman.html>
- <http://www.directe.cat/lilibre/448859/anna-cabot-badia-bouia-pedra-sobre-pedra-dietari-d-una-mediadora-intercultural>

ANNEXOS

Annex 1

Entrevista a Badia Bouya Taoumi:

Badia Bouya Taoumi és una dona llicenciada en dret al Marroc, especialitzada en el dret privat, educadora social en un centre de menors, mediatra i interlocutora en l'hospital de Mataró, i escriptora de molts llibres com per exemple "Apropem el Marroc (la situació de la dona marroquí)", un llibre del 2004 que el va fer juntament amb Cecília Pont.

També va escriure "Pedra sobre Pedra, dietari d'una mediatra intercultural", juntament amb Anna Cabot i més contes com els de "Contes en colors".

El dret del Marroc encara segueix l'islam?

Sí, perquè el Marroc es considera un país musulmà, és a dir, el fet que la religió majoritària d'allà sigui l'islam i que encara es practiqui fa que no es pugui treure del dret; per això encara que el dret cada vegada el va actualitzant més, mai podrà arribar a treure d'ell la religió ja que cada vegada es practica més.

Les últimes millores que es van fer en aquest dret van ser l'any 2004, després al 2010 i finalment al 2014, però les coses que es canvien o s'actualitzen són les tradicions, cultura, etc., per tal d'aconseguir més igualtats, però no pas la religió ja que no es pot millorar.

Creus que la dona al Marroc té els mateixos drets que els que té aquí?

Sí, considero que tant allà com aquí el dret de les dones és el mateix, i no crec que millori més ja que ja és totalment just, però això no es veu en el cas del dret del Marroc a causa de la societat, és a dir, encara que el dret sigui just i igualitari, pel fre de la gent que té més poder, o a causa de la corrupció, no s'aconsegueix posar-ho en pràctica i només està en escrit.

Abans la dona no tenia drets i era molt inferior que l'home, però actualment podem dir que la situació és totalment diferent ja que ara la

dona té quasi els mateixos drets que l'home i cada vegada n'està aconseguint més gràcies a associacions, vagues, queixes, etc.

Quines creus que són les diferències que hi ha entre el dret civil català i el dret familiar musulmà?

- El dot: al Marroc abans de casar-se, el noi ha de donar una quantitat de diners a la dona.
Aquest tema ha creat molta polèmica ja que es pensa que això es fa perquè en el Marroc la dona és com un element de venda; però això és totalment fals ja que els diners que dona l'home són per la seva futura muller i no pels seus pares, per això no es pot dir que la compra; a més, els diners que li dona són perquè els guardi per les seves necessitats al llarg de la vida, per tant són pel seu bé.
- Wali: al Marroc la dona no pot fer res sense un Wali (responsable d'ella), perquè la dona té un paper molt important dins de l'islam i ha de ser cuidada i tractada de la millor manera possible. En cas que la dona es vulgui casar i no tingui cap home de família responsable d'ella (pare, fill, germà, tiet o avi), llavors el jutge farà del seu Wali i tindrà la responsabilitat de veure si l'home que es vol casar amb ella és l'adequat o no (d'alguna manera haurà de fer la funció del seu pare).
- Acte de matrimoni: Aquí hi ha la llibertat d'unió; en canvi, al Marroc si dos persones mantenen relacions sense estar casades, llavors això se l'anomenarà *Zina*, i això no està permès dins de l'islam i està mal vist en la societat.
- La poligàmia

Quin dret és millor, el d'aquí o el del Marroc?

Per mi els dos són iguals, ja que al final tant aquí com allà et tracten de la mateixa manera i aconsegueixes el mateix. Encara que es diu que ara les dones tenen molts drets, la societat encara fa que no s'aconsegueixi dur a terme això. Al principi solem pensar que el d'aquí és millor que el del Marroc perquè aquí fan molta publicitat, és a dir, aquí molta gent va dient que és més just encara

Treball de recerca: Dret civil català ? / **D r e t d e f a m í l i a** / Dret islàmic marroquí ?

que no sigui del tot cert; en canvi, com que el del Marroc no es pot entendre si no s'entén l'islam, llavors vist des de fora sembla que sigui molt injust per les dones.

Què creus que s'ha de fer per tal que la dona aconseguixi més drets?

El mateix que allò que s'ha fet fins ara, és a dir, queixes, vagues, comunicar-lo als alts dirigents, etc.

Però personalment crec que el dret de la dona ja està molt bé i està força igualat, però en el cas del Marroc això només està escrit en els papers i no es practica; llavors perquè això es faci, s'ha de canviar la societat i la manera en què pensa, és a dir, no s'ha de canviar el dret, sinó com utilitzar-lo, i fer entendre que és el més just.

Una altra cosa que s'ha de fer és eliminar la corrupció, no deixar que qui tingui més poder pugui jugar amb el dret, i que hi hagi més control sobre la societat, per tal d'imposar el que diu el dret i no el que pensa la gent.

Conclusió:

En l'entrevista que vaig fer amb la Badia Bouya no només he tractat aquests temes, sinó també d'altres que estan explicats dins del treball, però aquí només he posat les preguntes més generals.

Gràcies a la Badia he pogut entendre més bé com funciona el dret del Marroc i a partir d'això vaig poder extreure les diferències entre aquests dos drets i també altres coses com, per exemple, perquè encara no es practiquen els drets de la dona al Marroc.

Annex 2

Enquesta a persones marroquines i catalanes (he agafat el mateix nombre dels nascuts aquí que dels nascuts al Marroc):

1. On vas néixer
 - Marroc
 - Catalunya
 - Altres
2. Has viscut al Marroc?
 - Sí
 - No
3. Creus que el dret del Marroc és just?
 - Sí
 - No
4. Quin dret creus que és més just ?
 - Catalunya : dret civil català
 - Marroc : dret musulmà
5. Creus que els homes tenen més drets ?
 - Sí
 - No
6. Quin acte és més just ?
 - Tractar a totes les persones per igual
 - Tractar a les persones segons la situació en què estan
7. Qui té més drets al Marroc?
 - Home
 - Dona
8. Qui té més drets a Catalunya ?
 - Home
 - Dona

Treball de recerca: Dret civil català ? / **Dret de família** / Dret islàmic marroquí ?